

**UCHWAŁA NR ...../...../2025
RADY POWIATU W SZCZECINKU
Z DNIA .....2025 R.**

w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107 i poz. 1907) oraz art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917), w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480), Rada Powiatu uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Szczecineckiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Samorządy województw, powiatów i gmin znalazły się w gronie podmiotów realizujących Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030. Obowiązki jednostek samorządu terytorialnego określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych w latach 2023-2030.

Podmiotami realizującymi Program są:

- 1) ministrowie właściwi ze względu na cele Programu,
- 2) Narodowy Fundusz Zdrowia,
- 3) samorządy województw, powiatów i gmin.

W realizacji zadań wynikających z Programu mogą uczestniczyć również organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe, a także inne podmioty, które zakresem swojej działalności obejmują cele i zadania Programu.

Projekt Programu został przesłany do opracowania Lokalnemu Zespołowi Koordynującemu Opracowanie i Realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030, powołanemu uchwałą nr 163/2024 Zarządu Powiatu Szczecineckiego z dnia 13 czerwca 2024 r. (zmienionej następnie uchwałą nr 331/2024 Zarządu Powiatu Szczecineckiego z dnia 5 grudnia 2024 r.), zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030.

W związku z powyższym podjęcie uchwały przez Radę Powiatu w Szczecinku jest zasadne.

DYREKTOR
Wydziału Funduszy Zewnętrznych,
Współpracy i Rozwoju
mgr inż. Katarzyna Oleś

TREŚĆ DOKUMENTU
UZGODNIONO POD WZGLĘDEM
FORMALNO-PRAWNYM

projekt

Załącznik
do uchwały Nr ...../...../2025
Rady Powiatu w Szczecinku
z dnia ..... 2025 r.

**LOKALNY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
DLA POWIATU SZCZECINECKIEGO
NA LATA 2025-2030**

DYREKTOR
Wydziału Funduszy Zewnętrznych,
Współpracy i Rozwoju
Katarzyna Oleś
mgr inż. Katarzyna Oleś

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
1.1. Przedmiot, cele i zadania Programu	5
1.2. Lokalny Zespół Koordynujący Opracowanie i Realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030	7
2. Charakterystyka środowiska i diagnoza problemów związanych z ochroną zdrowia psychicznego.....	8
2.1. Charakterystyka Powiatu Szczecineckiego	8
2.2. Diagnoza problemu chorób i zaburzeń psychicznych	11
3. Cele i zadania dla Powiatu Szczecineckiego w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.....	24
4. Zalecane rozwiązania organizacyjne w systemie ochrony zdrowia psychicznego	26
5. Harmonogram realizacji celów Programu i wynikających z nich zadań.....	28
6. Zasoby Powiatu Szczecineckiego umożliwiające realizację zadań Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	33
6.1. „Szpital w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku – Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku	33
6.2. Poradnie zdrowia psychicznego	36
6.3. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Jana Brzechwy w Szczecinku	37
6.4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczecinku	38
6.5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku.....	39
6.6. Dom Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie	42
6.7. Miejskie Centrum Wsparcia w Szczecinku.....	43
6.8. Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku	44
6.9. SM Sp. z o. o. w Bornem Sulinowie	46
6.10. „Patronka” Sp. z o. o. w Szczecinku	48
6.11. Ośrodki pomocy społecznej	50
6.12. Środowiskowe domy samopomocy.....	56
6.13. Warsztaty terapii zajęciowej	62
6.14. Fundacja im. Stanisława Karłowskiego w Juchowie – Zakład Aktywności Zawodowej w Juchowie	65
6.15. Szkoły ponadpodstawowe	66
6.16. Organizacje pozarządowe.....	71
7. Źródła finansowania Programu.....	76
8. Zasady aktualizacji Programu.....	76
9. Podsumowanie.....	77

1. Wprowadzenie

Według Światowej Organizacji Zdrowia, zdrowie psychiczne to „(...) dobrostan, w którym jednostka realizuje swoje możliwości, potrafi poradzić sobie z różnorodnymi sytuacjami życiowymi, jest w stanie uczestniczyć w życiu społecznym oraz produktywnie pracować. Zdrowie psychiczne jest fundamentem dobrego samopoczucia i efektywnego funkcjonowania osoby w społeczeństwie. Tak więc, zdrowie psychiczne oznacza dużo więcej niż brak zaburzeń psychicznych”¹. Z kolei *Encyklopedia medyczna* definiuje zdrowie psychiczne jako „stan pożądany przez jednostkę i społeczeństwo, a polegający na zdolności do społecznego współdziałania, produktywnej twórczej pracy, przeżywania stanu zadowolenia z życia. Zdrowie psychiczne może być też traktowane jako brak patologicznych objawów w sferze stanów psychicznych. Definicje te nie pokrywają się ze sobą. Człowiek może bowiem spełniać kryteria wymienione w pierwszej definicji nawet wtedy, jeśli ujawnia zaburzenia w różnych dziedzinach psychiki, co występuje u wielu osób z nerwicą. Z drugiej strony osoba, która nie posiada wyraźnych zaburzeń psychopatologicznych, może być niezdolna np. do pozytywnej pracy. Trudności w sformułowaniu jednoznacznej definicji zdrowia psychicznego wynikają stąd, że pojęcie to dotyczy nie tylko funkcjonowania jednostki, lecz również obejmuje kryteria społeczne, które niekoniecznie muszą być w zgodzie z potrzebami psychicznymi jednostki”².

Na przestrzeni lat w naukach medycznych „zdrowie psychiczne” było uznawane za tożsame z „normalnością” i stawiane w opozycji do stanu określanego jako „nienormalność” lub „patologia”. Zdrowie psychiczne było definiowane w przeszłości na tle występujących stanów patologicznych albo jako dwa skrajne stany: zdrowy (normalny) i chory (nienormalny). Takie postrzeganie zdrowia psychicznego wiązało się z panującym modelem biomedycznym w nauce, według którego zdrowie oznaczało brak chorób i zaburzeń. Wspomniany sposób definiowania określany jest współcześnie jako negatywna definicja zdrowia i jest uważany za podejście zawężające rozumienie tego pojęcia³.

Wraz z rozwojem nauk społecznych i medycznych starano się wypracować pozytywne definicje zdrowia psychicznego. Jednym z prekursorów nowego podejścia w rozumieniu terminu „zdrowie psychiczne” była Maria Jahoda, która w 1958 r. w raporcie dla Komisji Wspólnej ds. Choroby Psychiczej i Zdrowia Psychicznego w USA zaprezentowała analizę pozytywnego pojęcia zdrowia psychicznego. Przypisanie terminowi zdrowia pozytywnych cech umożliwiło skonstruowanie grup kryteriów zdrowia psychicznego mających swoje źródła w różnych teoriach psychologicznych, zwłaszcza w teorii osobowości. Efektem pracy M. Jahody było wyodrębnienie grup kryteriów o następujących właściwościach:

- „- postawa względem Ja – pozytywna i wysoka samoocena, silne poczucie tożsamości;
- zdolność do rozwoju i samorealizacji;
- integracja – syntezująca funkcja doświadczeń;
- autonomia – zdolność do bycia niezależnym od wpływów społecznych i do samoregulacji;
- realistyczne spostrzeganie rzeczywistości;

¹ L. Gromulska, *Zdrowie psychiczne w świetle dokumentów Światowej Organizacji Zdrowia*, „Przegląd Epidemiologiczny” 2010, nr 64, s. 127.

² *Mała encyklopedia medycyny*, tom III P-Z, Warszawa 1990, s. 1426-1427.

³ L. Cierpiałkowska, H. Sęk, *Pojęcie normy, normalności i zdrowia*, (w:) *Psychologia kliniczna*, L. Cierpiałkowska, H. Sęk (red.), Warszawa 2016, s. 53.

- radzenie sobie z wymaganiami – zdolność do adaptacji w zmieniającym się świecie.”⁴.

Inny opis pozytywnego rozumienia zdrowia psychicznego zaproponował George Vaillant w 2012 r. wywodzący się z nurtu analitycznego. W publikacji naukowej dla Światowego Stowarzyszenia Psychiatrycznego zwrócił uwagę, że zdrowie psychiczne jest uzależnione od grupy właściwości, której zasób jest zróżnicowany i uzależniony od takich czynników jak m. in. kultura. George Vaillant zaproponował siedem modeli definiowania zdrowia psychicznego:

„- (...) jako wynik powyżej normy (...);

- (...) jako wiele mocnych stron życia człowieka zgodnie z podejściem psychologii pozytywnej (...), w której o poziomie dobrego życia i dobrostanu w znacznym stopniu decydują cechy charakteru, zwane cnotami i siłami człowieka; ich konfiguracja także może być różna;

- (...) jako dorosła dojrzałość (...), czyli pomyślnie rozwiązanie kryzysów rozwojowych i osiąganie cnót umożliwiających realizację zadań związanych z tożsamością, intymnością, generatywnością i integralnością;

- (...) jako pozytywne emocje (...);

- (...) jako inteligencja społeczno-emocjonalna stanowi istotę zdrowia i polega (...) na trafnym, świadomym spostrzeganiu i monitorowaniu własnych emocji, ich modyfikowaniu (tak aby je odpowiednio wyrażać), trafnym rozpoznawaniu i właściwym reagowaniu na emocje innych, umiejętności negocjowania w bliskich relacjach z innymi, zdolności skupiania emocji (motywacji) na pożądanym celu;

- (...) jako subiektywny dobrostan, który jest też określany jako autentyczne szczęście i polega (...) na osiągnięciu zaangażowania, poczuciu sensu, pozytywnych emocjach i pozytywnych relacjach;

- (...) jako sprężystość psychiczna (...), która (...) wyraża się w dojrzałych mechanizmach obronnych – altruizmie, tłumieniu, antycypacji, poczuciu humoru i sublimacji”⁵.

Leczenie i rehabilitacja psychiatryczna w Polsce odbywają się w ramach:

- leczenia ambulatoryjnego (poradnie zdrowia psychicznego);

- leczenia szpitalnego (stacjonarny oddział całodobowy i oddział dzienny);

- zespołu leczenia środowiskowego (wizyty domowe i ambulatoryjne u pacjentów);

- rehabilitacji psychiatrycznej (środowiskowe domy samopomocy, domy pomocy społecznej, oddziały rehabilitacyjno-opiekuńczo-psychiatryczne, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze);

- różnych form wsparcia i rehabilitacji dla osób z zaburzeniami psychicznymi (warsztaty terapii zajęciowej, zakłady aktywności zawodowej i kluby pacjenta)⁶.

W systemie opieki zdrowotnej coraz częściej dostrzega się potrzeby związane ze zdrowiem psychicznym dzieci i młodzieży. W działaniach na rzecz psychiatrii dzieci i młodzieży istotna jest profilaktyka jak i szybkie diagnozowanie zaburzeń psychicznych u dziecka na podstawie pojawiających się objawów. Na zdrowie psychiczne wpływają różne czynniki:

- biologiczne, np. doznane urazy, obciążenia genetyczne, choroby;

⁴ Ibidem, s. 53-54.

⁵ Ibidem, s. 54-55.

⁶ E. Giza, *Informator o zaburzeniach i chorobach psychicznych oraz dostępnej pomocy w województwie zachodniopomorskim*, Szczecin 2017, s. 5-10.

- środowiskowe, np. zagrożenie dostępem do substancji toksycznych, warunki egzystencji;
- społeczno-ekonomiczne, np. kondycja finansowa rodziny, środowisko codziennego funkcjonowania;
- rodzinne, np. wypełnianie swoich funkcji przez członków rodziny, kompletność rodziny, metody wychowawcze wobec dzieci, emocje występujące w życiu rodzinnym.

Znaczna część osób z zaburzeniami psychicznymi spotyka się z ostracyzmem społecznym i dyskryminacją, przez co dochodzi do naruszania praw człowieka i znaczącego ograniczenia możliwości życiowych, z których korzystają osoby kwalifikowane do tzw. normy psychicznej. W związku z tym, tak ważne jest postrzeganie osób chorych psychicznie jako pełnoprawnych i pełnowartościowych członków społeczeństwa, w tym wspólnoty lokalnej. Ponadto, system opieki zdrowotnej powinien postrzegać osobę ludzką w sposób kompleksowy, co oznacza, iż ciało i psychika człowieka stanowią jeden zintegrowany organizm⁷. Za nieodzowne należy uznać zintegrowanie inicjatyw podejmowanych przez następujące sektory: pomocy społecznej, ochrony zdrowia i instytucje rynku pracy.

Istnieją cztery grupy potrzeb, które przejawiają osoby z zaburzeniami psychicznymi:

- potrzeby medyczne: wczesne rozpoznanie, informacja o chorobie i leczeniu, opieka medyczna, hospitalizacja oraz wsparcie psychologiczne;
- potrzeby rehabilitacyjne: wsparcie socjalne, edukacja, wsparcie zawodowe, opieka dzienna, opieka długoterminowa oraz zaspokojenie potrzeb duchowych;
- potrzeby rodzinne: wyrabianie umiejętności opieki nad osobą chorą, umacnianie spójności rodziny, wsparcie w sytuacjach kryzysowych, wsparcie finansowe oraz tworzenie sieciowego systemu wsparcia z udziałem rodzin;
- potrzeby wspólnotowe: pełne uczestnictwo społeczne, unikanie stygmatyzacji i dyskryminacji oraz przestrzeganie praw człowieka.

Od 1995 r., gdy weszła w życie ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego w społecznościach lokalnych rozwijają się nowe formy oparcia społecznego dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie. Zaliczają się do nich głównie środowiskowe domy samopomocy i usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania pacjenta. Inną formą pomocy są warsztaty terapii zajęciowej finansowane częściowo ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczone również dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Pomoc dla osób chorych psychicznie jest również udzielana przez stowarzyszenia i fundacje działające na terenie Powiatu Szczecineckiego.

1.1. Przedmiot, cele i zadania Programu

Lokalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030 określa najbardziej istotne elementy polityki zdrowia psychicznego Powiatu Szczecineckiego. Wyznacza kierunki działania w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców Powiatu Szczecineckiego przy współpracy z innymi podmiotami i w korelacji z zapisami Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030.

---

⁷ L. Gromulska, *Zdrowie psychiczne...*, s. 129.

Celami głównymi Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 są:

- zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb;
- prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.

Do celów szczegółowych i zadań Narodowego Programu należą:

1) w zakresie zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb:

- upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej;
- upowszechnienie nowego modelu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży opartego o trzy poziomy referencyjne;
- upowszechnianie i zapewnienie dostępu do specjalistycznych programów terapeutycznych oraz procedur diagnostycznych;
- upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego;
- aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi;
- skoordynowanie dostępnych form opieki i wsparcia;
- udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom;
- opracowanie i wdrożenie nowego, zintegrowanego i kompleksowego modelu opieki nad osobami uzależnionymi i ich bliskimi;
- upowszechnienie rekomendowanych założeń do programów terapeutycznych dla dzieci i młodzieży problemowo korzystających z nowych technologii cyfrowych;
- opracowanie we współpracy z towarzystwami naukowymi właściwymi w sprawach uzależnień oraz z podmiotami zrzeczającymi psychoterapeutów uzależnień, standardów lub rekomendacji postępowania medycznego, psychologicznego i psychoterapeutycznego w podmiotach prowadzących działalność leczniczą w zakresie leczenia uzależnień;

2) w zakresie prowadzenia działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi:

- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących przedstawiania wizerunku osób z zaburzeniami psychicznymi w mediach;
- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących konieczności respektowania praw osób z zaburzeniami psychicznymi.

Podmiotami biorącymi udział w realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 są minister właściwy do spraw zdrowia, minister właściwy do spraw rodziny, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, Minister Sprawiedliwości, minister właściwy do spraw wewnętrznych, Minister Obrony Narodowej, Narodowy Fundusz Zdrowia, samorządy województw oraz samorządy powiatów, jednostki samorządu terytorialnego.

Cele główne i szczegółowe Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 są tożsame z celami wskazanymi przez Radę Ministrów dla samorządów

powiatowych, w tym dla Powiatu Szczecineckiego: celem głównym szczecineckiego samorządu powiatowego jest poprawienie dostępności do świadczeń z zakresu ochrony zdrowia psychicznego.

1.2. Lokalny Zespół Koordynujący Opracowanie i Realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107), art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917) oraz w związku z § 2 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480) w drodze uchwały Zarządu Powiatu Szczecineckiego nr 163/2024 z dnia 13 czerwca 2024 r. został powołany Lokalny Zespół Koordynujący Opracowanie i Realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030 (zmienionej uchwałą nr 331/2024 z 5 grudnia 2024 r.), w składzie:

- 1) Biskupska Anna – przedstawiciel Fundacji Promocji Zdrowia Psychicznego i Psychoterapii „Drzwi Otwarte” w Szczecinku,
- 2) Brysik Edyta – przedstawiciel Gminy Grzmiąca,
- 3) Dzięcioł Anna – przedstawiciel Gminy Szczecinek,
- 4) Kalisiak Natalia – przedstawiciel Fundacji „Jaś i Małgosia” Szkoły i Placówki Terapeutyczne w Szczecinku,
- 5) Krawcewicz Arkadiusz – przedstawiciel Powiatu Szczecineckiego, przewodniczący Zespołu,
- 6) Krysztapanis-Jadkowska Magdalena – przedstawiciel „PATRONKA” Sp. z o. o. w Szczecinku,
- 7) Kuśmierek Aleksandra – przedstawiciel Gminy Barwice,
- 8) Mazur-Balcerzak Magdalena – przedstawiciel Fundacji Promocji Zdrowia Psychicznego i Psychoterapii „Drzwi Otwarte” w Szczecinku,
- 9) Olejniczak Joanna – przedstawiciel Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie,
- 10) Oleś Katarzyna – przedstawiciel Powiatu Szczecineckiego,
- 11) Pawlewicz Patrycja – przedstawiciel Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Jana Brzechwy w Szczecinku,
- 12) Patkowska Dorota – przedstawiciel Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Szczecinku,
- 13) Sadlak Bożena – przedstawiciel Gminy Biały Bór,
- 14) Siniarska Mariola – przedstawiciel Gminy Borne Sulinowo,
- 15) Soppel-Żak Milena – przedstawiciel „Szpital w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku (Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku),
- 16) Stępień Małgorzata – przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku,
- 17) Szkodlarska Joanna – przedstawiciel Miasta Szczecinek,
- 18) Świątek-Dawlewicz Joanna – przedstawiciel Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinku.

Do podstawowych zadań Lokalnego Zespołu Koordynującego należy:

- 1) opracowanie Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030,
- 2) realizacja, koordynowanie i monitorowanie Programu,
- 3) opracowanie, aktualizowanego corocznie, przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w postaci papierowej lub elektronicznej).

Wydział Funduszy Zewnętrznych, Współpracy i Rozwoju Starostwa Powiatowego w Szczecinku koordynuje opracowanie, realizację i monitorowanie Lokalnego Programu.

2. Charakterystyka środowiska i diagnoza problemów związanych z ochroną zdrowia psychicznego

2.1. Charakterystyka Powiatu Szczecineckiego

Powiat Szczecinecki jest położony w środkowo-wschodniej części Województwa Zachodniopomorskiego, na Pojezierzu Drawskim. Usytuowanie geograficzne Powiatu Szczecineckiego sprawia, iż sąsiaduje on z Województwami Pomorskim i Wielkopolskim. Powiat Szczecinecki otaczają powiaty: Białogardzki, Koszaliński, Bytowski (od północy); Człuchowski (od wschodu), Złotowski (od południa), Drawski i Świdwiński (od zachodu). Powierzchnia Powiatu Szczecineckiego wynosi 176 551 ha (1766 km²)⁸, w tym m. in.: użytki rolne 77 762 ha (44,06 %), lasy 82 992 ha (47,02 %), pod wodami 9 017 ha (5,11 %)⁹.

W skład Powiatu Szczecineckiego wchodzi sześć gmin:

- gminy miejsko-wiejskie: Barwice, Biały Bór i Borne Sulinowo;
- gminy wiejskie: Grzmiąca i Szczecinek;
- gmina miejska: miasto Szczecinek.

Siedziba władz powiatu znajduje się w mieście Szczecinek.

Sieć osadnicza Powiatu Szczecineckiego składa się z 246 miejscowości: 4 miast i 242 wsi¹⁰. Powiat Szczecinecki jest ósmym pod względem liczby ludności powiatem w Województwie Zachodniopomorskim.

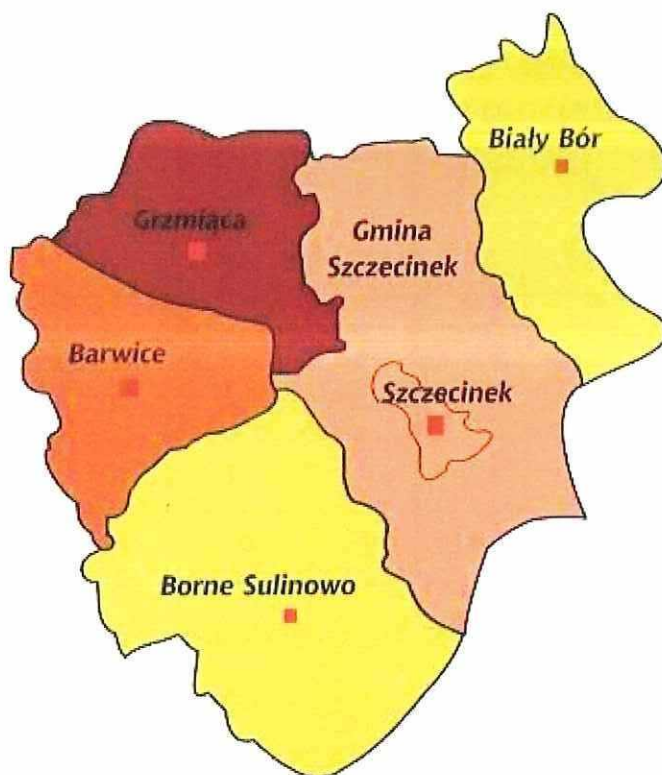
---

⁸ Główny Urząd Statystyczny, *Bank Danych Lokalnych*, stan na 31.12.2023 r.

⁹ *Raport o stanie Powiatu Szczecineckiego za 2023 r.*

¹⁰ Główny Urząd Statystyczny, *Bank Danych Lokalnych*, stan na 31.12.2023 r.; *Raport o stanie Powiatu Szczecineckiego za 2023 r.*

Mapa nr 1. Powiat Szczecinecki z podziałem na gminy.

Źródło: opracowanie własne samorządu powiatowego.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 30.06.2024 r. liczba ludności Powiatu Szczecineckiego wynosiła 72 393, a przyrost naturalny był ujemny i wynosił -7,2. Potencjał ludności powiatu jest rozłożony nierównomiernie, ponieważ połowa populacji mieszka w mieście Szczecinek (37 421). Obszary miejskie zamieszkuje 47 798 osób (w tym 25 147 kobiet i 22 651 mężczyzn), natomiast tereny wiejskie obejmują ludność liczącą 24 595 osób (w tym 12 007 kobiet i 12 588 mężczyzn)¹¹. Dane na 31.12.2023 r. wskazują, iż Powiat Szczecinecki charakteryzuje się niską gęstością zaludnienia, która wynosi 41 osób/km² (w województwie zachodniopomorskim 71,2 osób/km², a w Polsce 119,9 osób/km²)¹². Gminy takie jak gmina wiejska Szczecinek, Biały Bór, Borne Sulinowo należą do największych jednostek gminnego samorządu terytorialnego w powiecie pod względem obszaru, natomiast posiadają niską liczbę ludności.

Na podstawie danych demograficznych za 2024 r. pochodzących z urzędów miast i gmin Powiatu Szczecineckiego, można stwierdzić, iż we wszystkich gminach liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń. W 2024 r. liczba zmarłych mieszkańców powiatu była większa o 546 osób od liczby urodzonych osób, co świadczy o trwającym procesie starzenia się społeczeństwa na obszarze Powiatu Szczecineckiego.

¹¹ Główny Urząd Statystyczny, *Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2024 r. Stan w dniu 30 czerwca*, Warszawa 2024, tabela nr 06, tabela II; Główny Urząd Statystyczny, *Bank Danych Lokalnych*, stan na 30 czerwca 2024 r.

¹² Główny Urząd Statystyczny, *Bank Danych Lokalnych*, stan na 31.12.2023 r.

Tabela nr 1. Liczba ludności w Powiecie Szczecineckim z podziałem na gminy i płeć oraz liczba urodzeń i zgonów z podziałem na gminy i płeć.

Gmina lub miasto	Liczba ludności			Urodzenia			Zgony		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
Miasto Szczecinek	34 868	16 274	18 594	172	87	85	431	205	226
Gmina Barwice	7 762	3 874	3 888	35	27	8	106	54	52
Gmina Biały Bór	4 843	2 406	2 437	30	13	17	53	27	26
Gmina Borne Sulinowo	8 875	4 327	4 548	51	26	25	159	81	78
Gmina Grzmiąca	4 343	2 130	2 213	22	9	13	51	30	21
Gmina Szczecinek	8 821	4 475	4 346	54	31	23	110	61	49
Powiat Szczecinecki	69 512	33 486	36 026	364	193	171	910	458	452

Źródło: dane z urzędów miast i gmin z terenu Powiatu Szczecineckiego według stanu na 31.12.2024 r.

Analizując dane na temat liczby bezrobotnych w Województwie Zachodniopomorskim z podziałem według kryterium płci można dostrzec, iż liczba bezrobotnych na przestrzeni lat 2020-2023 uległa spadkowi: na koniec 2020 r. bez pracy pozostawało 52 018 osób (28 516 kobiet i 23 502 mężczyzn), natomiast na koniec 2023 r. liczba bezrobotnych wynosiła 39 709 osób (wśród kobiet wynosiła 21 520, a wśród mężczyzn 18 189). Według danych na koniec 2023 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w Województwie Zachodniopomorskim wynosiła 6,7%, a w Powiecie Szczecineckim 14,3%. W 2023 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w Województwie Zachodniopomorskim nie uległa zmianie i utrzymywała się na poziomie 6,7%, a w styczniu 2024 r. zauważalny był wzrost do poziomu 7,1%, w listopadzie 2024 r. wynosiła 6,6%. W Powiecie Szczecineckim stopa bezrobocia na koniec 2023 r. wynosiła 14,3%, a w styczniu 2024 r. wynosiła 15,0%, w listopadzie 2024 r. wynosiła 13,2%. Na przełomie lat 2023-2024 stopa bezrobocia uległa wzrostowi, następnie wartość wskaźnika spadła¹³.

Na koniec 2023 r. liczba bezrobotnych na terenie Powiatu Szczecineckiego w grupie wiekowej poniżej 25 lat wynosiła 424 osoby, w wieku 25-34 lata 780 osób, w przedziale wiekowym 35-44 – 796 osób, w grupie wiekowej 45-54 – 713 osób, powyżej 55 lat – 609 osób. Grupa osób z wyższym wykształceniem stanowiła 8,3% osób zarejestrowanych jako bezrobotne, z policealnym i średnim zawodowym 20,6%, ze średnim ogólnokształcącym 12,9%, z zasadniczym zawodowym 23,6%, gimnazjalnym i niższym 34,5%¹⁴.

Liczbę bezrobotnych na terenie Powiatu Szczecineckiego w latach 2023-2024 (według stanu na 31 grudnia) obrazuje tabela nr 2:

¹³ Główny Urząd Statystyczny, *Bank Danych Lokalnych*, stan na 31.12.2023 r., 31.01.2024 r. i 30.11.2024 r.

¹⁴ Ibidem, stan na 31.12.2023 r.

Tabela nr 2. Liczba bezrobotnych na terenie Powiatu Szczecineckiego według stanu na 31 grudnia 2023 r. i 31 grudnia 2024 r.

Liczba bezrobotnych na terenie Powiatu Szczecineckiego według stanu na 31 grudnia		
Gmina	2023 r.	2024 r.
Barwice	654	571
Biały Bór	274	235
Borne Sulinowo	383	377
Grzmiąca	265	258
Gmina Szczecinek	451	438
Miasto Szczecinek	1295	1195
Powiat Szczecinecki	3322	3074

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinku.

2.2. Diagnoza problemu chorób i zaburzeń psychicznych

Zaburzenia zdrowia psychicznego występują w ostatnich latach w populacjach poszczególnych państw z coraz większym nasileniem. Jedną z przyczyn wzrostu występowania zaburzeń psychicznych w społeczeństwach była epidemia koronawirusa SARS-CoV-2 i wiążące się z nią obostrzenia sanitarne trwające od 2020 r. do 2023 r. Częstość występowania depresji przed epidemią koronawirusa SARS-Cov-2 wynosiła 28%, objawy lęku sygnalizowało 26,9% osób poddanych badaniom, 24,1% badanych informowało o objawach stresu pourazowego, 36,5% zgłaszało objawy przewlekłego stresu, 50,0% wskazywało na obciążenia psychologiczne (dystres), natomiast u 27,6% badanych występowały zaburzenia snu¹⁵.

Epidemiologia chorób i zaburzeń psychicznych wśród mieszkańców Polski została przedstawiona w badaniu pn. *Kompleksowe badanie stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa i jego uwarunkowań (EZOP II)*. W trakcie procesu badawczego, przeprowadzonego przed epidemią SARS-CoV-2, zebrano ponad 15 000 wywiadów na reprezentatywnej próbie losowej osób mieszkających w Polsce. Wyniki prezentuje poniższa tabela:

¹⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480), za: S. Nochaiwong, C. Ruengorn, K. Thavorn i inni, *Global prevalence of mental health issues among the general population during the coronavirus disease-2019 pandemic: a systematic review and meta-analysis*, „Scientific Reports 11”, article number 10173 (2021), <https://doi.org/10.1038/s41598-021-89700-8> (15.05.2024).

Tabela nr 3. Kompleksowe badanie stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa i jego uwarunkowań (EZOP II).

Kompleksowe badanie stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa i jego uwarunkowań (EZOP II)	
Nazwa zaburzenia lub choroby	Wielkość populacji, u której występuje zaburzenie lub choroba
Dzieci w wieku 0-6 lat	
zaburzenia emocjonalno-afektywne	ponad 6% dzieci
zaburzenia adaptacyjne, zaburzenia komunikacji społecznej oraz zaburzenia interakcji z innymi	ponad 4% dzieci
inne zaburzenia różnego rodzaju	około 16% dzieci (ponad 420 000 dzieci)
Dzieci i młodzież w wieku 7-17 lat	
zaburzenia internalizacyjne (głównie zaburzenia lękowe)	około 8% dzieci i 7% młodzieży (300 000 dzieci i młodzieży)
zaburzenia nastroju (w tym epizody depresyjne i epizody manii)	70 000 dzieci i młodzieży
zaburzenia eksternalizacyjne (zaburzenia zachowania, w tym związane z używaniem substancji psychoaktywnych)	300 000 dzieci i młodzieży (w tym 100 000 dzieci i młodzieży w związku z używaniem substancji psychoaktywnych)
Dorośli w wieku 18 lat i więcej	
zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu	7,3% (2 307 7000 osób)
napady lękowe	7,0% (2 215 500 osób)
fobie swoiste	4,9% (1 538 800 osób)
epizody depresji	3,9% (1 213 000 osób)
zaburzenia zachowania	3,8% (1 191 700 osób)

Źródło: załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480).

Z analizy danych pochodzących z badania pn. *Kompleksowe badanie stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa i jego uwarunkowań (EZOP II)* wynika, że wśród dzieci i młodzieży w wieku 7-17 lat, zaburzenia nastroju, w tym zaburzenia depresyjne i epizody manii, potwierdziło 70 000 dzieci i młodzieży – większość w tej grupie stanowi nastoletnia młodzież. Oszacowano, w odniesieniu do podobieństw w występowaniu epizodów depresji i manii, że co najmniej kilkadziesiąt tysięcy dzieci i młodzieży cierpiało na chorobę afektywną dwubiegunową. Zaburzeń eksternalizacyjnych (zaburzenia zachowania, w tym związane z używaniem substancji psychoaktywnych, m. in. alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych) doświadczało (podobnie jak internalizacyjnych) około 300 000 dzieci

i młodzieży, w tym ponad 100 000 osób doświadczyło zaburzeń związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Tego typu zaburzenia występują dwukrotnie częściej na wsi niż w miastach oraz osiągają poziom ponad 20%. Występowanie różnic w rozwoju emocjonalno-społecznym pomiędzy dziećmi zamieszkującymi tereny miejskie i wiejskie może wynikać z utrudnionego dostępu do specjalistów wykonujących badania przesiewowe lub pogłębioną diagnostykę zdrowia psychicznego. Problematiczna dla mieszkańców obszarów wiejskich jest dostępność do specjalistycznych ośrodków, które zajmują się terapią wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka lub są usytuowane w znaczącej odległości od miejsca zamieszkania. Zróżnicowanie w dostępności do specjalistów w zakresie psychologii i psychiatrii dziecięcej stanowią jedno z wielu ograniczeń systemu opieki zdrowotnej w Polsce¹⁶.

Wśród dorosłych w wieku 18 lat i więcej największy problem stanowią zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu (7,3%, 2 307 700 osób), napady lękowe (7,0%, 2 215 500 osób), fobie swoiste (4,9%, 1 538 800 osób), epizody depresji (3,9%, 1 213 000 osób) oraz zaburzenia zachowania (3,8%, 1 191 700 osób). W badaniu EZOP II zdiagnozowano, że zaburzenia depresyjne występowały u 15% badanej populacji, natomiast wraz z rozpoczęciem się epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 w 2020 r. zjawisko to nasiliło się¹⁷.

Przed osiągnięciem dorosłości najczęściej ujawniają się zaburzenia psychiczne w postaci lęków i fobii (swoiste – 8,6 lat; społeczne – 11,6 lat; agorafobia – 13,9 lat) oraz zaburzenia socjalizacyjne wieku rozwojowego, m. in. opozycyjno-buntownicze – 12 lat. Najpóźniej ujawniają się zaburzenia w postaci depresji – 40,1 lat i neurasteni – 40 lat¹⁸.

Poziom występowania zaburzeń psychicznych jest uzależniony od miejsca zamieszkania. Najniższy wskaźnik występowania zaburzeń psychicznych jest na wsiach i w dużych ośrodkach miejskich liczących powyżej 200 000 mieszkańców – poziom zaburzeń nie przekracza 20%. Natomiast, w małych miastach liczących do 50 000 mieszkańców i w miastach średniej wielkości do 200 000 mieszkańców poziom występowania zaburzeń psychicznych jest na poziomie 30% – znacznie wyższy. Można założyć, że jednym z czynników ochronnych na obszarach wiejskich są ściślejsze relacje rodzinne i sąsiedzkie, natomiast w większych miastach znaczenie ma poziom populacji z wyższym wykształceniem i niższy procent osób pozostających bez pracy¹⁹.

Ryzyko wystąpienia zaburzeń psychicznych zwiększa się wraz z wiekiem: kształtuje się na poziomie 19,2% w przedziale wiekowym 18-29 lat i wzrasta do 34,2% w wieku 65 lat. Zjawisko nasila się w przedziale wiekowym 65-69 lat, a po 70. roku życia ulega obniżeniu²⁰.

Kolejnym problemem wiążącym się z kwestią zaburzeń psychicznych są samobójstwa. Na podstawie danych pochodzących z Komendy Głównej Policji, można stwierdzić, że w 2021 r. liczba prób samobójczych wynosiła 13 798, z czego 5 200 zakończyło się odebraniem sobie życia przez samobójców (4 413 mężczyzn i 787 kobiet). W 78% samobójstw dokonywano przez powieszenie się, w 7% przez rzucenie się z wysokości, w 3% przez rzucenie

¹⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480).

¹⁷ Ibidem.

¹⁸ Ibidem.

¹⁹ Ibidem.

²⁰ Ibidem.

się pod pojazd w ruchu, natomiast najrzadszą metodą odebrania sobie życia było zatrucie się środkami odurzającymi. Wśród przyczyn targnięcia się na własne życie, które skutkowało zgonem można wymienić: chorobę psychiczną, zaburzenia psychiczne, nieporozumienia rodzinne i przemoc rodzinną. Samobójstw dokonywały najczęściej osoby w przedziale wiekowym 19-24 lata (1 573 osoby) i 30-34 (1 504 osoby). Z danych uzyskanych podczas badania EZOP II wynika, że u 1,5% osób poddanych badaniu występowały w przeszłości myśli samobójcze, co po ekstrapolacji na populację pozwoliło na oszacowanie, iż 110 000 dorosłych mieszkańców Polski można przypisać próby samobójcze²¹.

Inną istotną przyczyną oddziałyującą na stan zdrowia psychicznego polskiego społeczeństwa jest trwająca od 2022 r. wojna w Ukrainie, która stała się ofiarą agresji zbrojnej Federacji Rosyjskiej. Wojna za wschodnią granicą Polski wpłynęła ujemnie na poczucie bezpieczeństwa Polaków. Wywołała także napływ ludności uciekającej przed wojną z Ukrainy do Polski – część tej populacji w wyniku doznanej traumy boryka się z problemami zdrowia psychicznego²².

W Wojewódzkim Planie Transformacji Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2022-2026 uwzględniono potrzebę rozwoju opieki psychiatrycznej. Zwrócono uwagę na następujące potrzeby w tym zakresie:

- rozwój opieki psychiatrycznej środowiskowej w ramach centrów zdrowia psychicznego, które miałyby docelowo funkcjonować w każdym powiecie;
- rozwój psychiatrii dziecięcej, m. in. tworzenie ośrodków środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży docelowo w każdym powiecie lub grupie powiatów (I poziom referencyjny) oraz tworzenie ośrodków II poziomu referencyjnego umożliwiającym małoletnim pacjentom dostęp do opieki dziennej i zespołu leczenia środowiskowego;
- dostosowanie infrastruktury opieki psychiatrycznej do wymagań sanitarnych, BHP i PPOŻ, wymiana starego sprzętu i aparatury medycznej oraz remonty i modernizacje pomieszczeń, w których świadczona jest opieka psychiatryczna²³.

W populacji zamieszkującej Powiat Szczecinecki i okolice występują choroby i zaburzenia psychiczne różnego typu. Nasilenie poszczególnych chorób i zaburzeń w latach 2020-2024 obrazują dane z poniższej tabeli, które pozwalają stwierdzić, że występowanie chorób i zaburzeń psychicznych wzrosło w 2023 r. po zakończeniu epidemii koronawirusa SARS-Cov-2, w trakcie której m. in. interakcje międzyludzkie podlegały ograniczeniu, mieszkańcy rzadziej wychodzili z domów, a dzieci i młodzież miały utrudnioną możliwość rozwoju i realizacji swoich zainteresowań.

---

²¹ Ibidem.

²² Ibidem.

²³ Obwieszczenie Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia wojewódzkiego planu transformacji dla obszaru województwa zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2021 r. poz. 5716).

Tabela nr 4. Choroby i zaburzenia psychiczne zdiagnozowane w procesie leczenia w „Szpitalu w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku i w Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku.

Choroby i zaburzenia psychiczne zdiagnozowane w procesie leczenia w „Szpitalu w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku i w Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku	Rok oraz liczba osób leczonych na choroby i zaburzenia psychiczne				
	2020	2021	2022	2023	I-III 2024
Inne zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i chorobą somatyczną	4	3	0	1	0
Halucynozą organiczną	1	0	2	15	5
Organiczne zaburzenia urojeniowe [podobne do schizofrenii]	3	4	19	44	8
Organiczne zaburzenia nastroju [afektywne]	62	35	83	348	95
Organiczne zaburzenia lękowe	3	5	26	113	29
Organiczne zaburzenia dysocjacyjne	0	2	0	6	2
Organiczna chwiejność afektywna [asteniczna]	3	1	0	2	2
Łagodne zaburzenia procesów poznawczych	3	2	1	2	1
Organiczne zaburzenie osobowości	1	0	15	80	14
Inne organiczne zaburzenia osobowości i zachowania spowodowane chorobą, uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu	19	12	18	41	7
Nieokreślone organiczne zaburzenia osobowości i zachowania spowodowane chorobą, uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu	20	8	5	5	1
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu	2	10	22	11	2
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu ostre zatrucie	0	0	0	1	0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu zespół uzależnienia	6	9	10	18	3
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu zespół abstynencyjny	1	0	0	4	2
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu zaburzenia psychotyczne	1	1	0	4	2
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu zespół amnestyczny	2	0	1	1	1
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu rezydualne i późno ujawniające się zaburzenia psychotyczne	1	0	8	23	5
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem	1	2	1	14	3

alkoholu inne zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania					
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu inne zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania, nieokreślone	0	0	1	1	0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji uspokajających i nasennych	0	0	1	0	0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji uspokajających i nasennych zespół uzależnienia	3	1	11	27	5
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji uspokajających i nasennych zespół abstynencyjny	1	0	0	0	0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji uspokajających i nasennych inne zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	3	2	0	0	0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane paleniem tytoniu	0	0	0	1	0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem wielu narkotyków i innych substancji psychoaktywnych	1	1	1	2	1
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem wielu narkotyków i innych substancji psychoaktywnych zespół uzależnienia	1	2	8	12	1
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem wielu narkotyków i innych substancji psychoaktywnych zespół abstynencyjny	0	0	1	1	0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem wielu narkotyków i innych substancji psychoaktywnych inne zaburzenia psychotyczne	0	1	0	8	7
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem wielu narkotyków i innych substancji psychoaktywnych rezydualne i późno ujawniające się zaburzenia psychotyczne	0	0	0	4	0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem wielu narkotyków i innych substancji psychoaktywnych inne zaburzenia psychiczne	3	1	2	15	5
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem wielu narkotyków i innych substancji psychoaktywnych zaburzenia psychiczne i zaburzenia nieokreślone	0	0	1	3	3
Schizofrenia	21	10	22	99	30
Schizofrenia paranoidalna	151	26	154	550	121

Schizofrenia hebefreniczna	0	0	0	8	0
Schizofrenia katatoniczna	0	1	0	1	0
Schizofrenia nieodróżnicowana	2	1	1	3	0
Schizofrenia rezydualna	18	2	21	46	11
Schizofrenia prosta	3	1	2	10	0
Schizofrenia innego rodzaju	13	2	3	8	1
Schizofrenia nieokreślona	2	0	5	29	10
Zaburzenia schizotypowe	2	0	6	16	6
Uporczywe zaburzenia urojeniowe	1	2	13	43	8
Zaburzenia urojeniowe	0	1	0	6	1
Inne uporczywe zaburzenia urojeniowe	0	0	0	5	2
Uporczywe zaburzenia urojeniowe, nieokreślone	0	0	0	10	2
Ostre i przemijające zaburzenia psychotyczne	2	0	3	6	0
Ostre wielopostaciowe zaburzenia psychotyczne z objawami schizofrenii	0	1	1	3	1
Ostre zaburzenia psychotyczne podobne do schizofrenii	2	0	1	0	0
Inne ostre zaburzenia psychotyczne z przewagą urojeń	0	0	1	0	1
Zaburzenie schizoafektywne, typ depresyjny	0	0	0	2	0
Inne nieorganiczne zaburzenia psychotyczne	0	0	0	5	2
Nieokreślona psychoza nieorganiczna	0	0	1	0	0
Zaburzenia afektywne dwubiegunowe	22	11	19	66	22
Zaburzenia afektywne dwubiegunowe, obecnie epizod hipomanii	0	1	1	8	1
Zaburzenia afektywne dwubiegunowe, obecnie epizod maniakalny bez objawów psychotycznych	4	0	1	1	0
Zaburzenie afektywne dwubiegunowe, obecnie epizod maniakalny z objawami psychotycznymi	0	1	1	1	0
Zaburzenia afektywne dwubiegunowe, obecnie epizod depresji o łagodnym lub umiarkowanym nasileniu	11	2	8	22	2
Zaburzenie afektywne dwubiegunowe, obecnie epizod ciężkiej depresji bez objawów psychotycznych	3	0	2	2	3
Zaburzenie afektywne dwubiegunowe, obecnie epizod ciężkiej depresji z objawami psychotycznymi	0	0	1	0	0
Zaburzenie afektywne dwubiegunowe, obecnie epizod mieszany	3	1	0	0	0
Zaburzenie afektywne dwubiegunowe, obecnie remisja	3	1	1	3	3
Inne zaburzenia afektywne dwubiegunowe	1	0	1	0	0
Zaburzenia afektywne dwubiegunowe, nieokreślone	0	0	0	9	2
Epizod depresyjny	4	4	57	257	64
Epizod depresji łagodny	4	3	23	189	50
Epizod depresji umiarkowany	17	15	41	108	49
Epizod depresji ciężki, bez objawów psychotycznych	9	5	5	12	7

Epizod depresji ciężki, z objawami psychotycznymi	5	2	3	5	0
Inne epizody depresyjne	0	0	0	1	3
Epizod depresyjny, nieokreślony	0	0	0	0	1
Zaburzenia depresyjne nawracające	16	12	50	159	30
Zaburzenia depresyjne nawracające, obecnie epizod depresyjny łagodny	3	1	2	8	2
Zaburzenia depresyjne nawracające, obecnie epizod depresyjny umiarkowany	8	1	9	38	15
Zaburzenie depresyjne nawracające, obecnie epizod depresji ciężkiej bez objawów psychotycznych	3	1	6	9	8
Zaburzenie depresyjne nawracające, obecnie epizod depresji ciężkiej z objawami psychotycznymi	0	0	2	2	0
Zaburzenia depresyjne nawracające, obecnie stan remisji	2	0	0	1	3
Inne nawracające zaburzenia depresyjne	0	1	0	6	0
Nawracające zaburzenia depresyjne, nieokreślone	1	1	0	2	0
Uporczywe zaburzenia nastroju [afektywny]	4	1	3	7	1
Cyklotymia	0	0	1	3	0
Dystymia	3	1	1	6	3
Inne uporczywe zaburzenia nastroju [afektywne]	10	2	13	7	2
Inne zaburzenia nastroju [afektywne]	5	4	9	30	11
Inne występujące pojedynczo zaburzenia nastroju [afektywne]	1	0	0	0	0
Inne nawracające zaburzenia nastroju [afektywne]	14	5	8	13	1
Inne określone zaburzenia nastroju [afektywne]	2	0	1	9	2
Zaburzenia nastroju [afektywne], nieokreślone	11	5	6	21	10
Zaburzenia lękowe w postaci fobii	3	0	0	6	0
Agorafobia	1	0	0	1	0
Fobie społeczne	0	0	2	1	2
Specyficzne (izolowane) postacie fobii	0	0	0	1	1
Inne zaburzenia lękowe	10	17	31	110	21
Zaburzenia lękowe z napadami lęku [lęk paniczny]	13	16	23	72	29
Zaburzenia lękowe uogólnione	4	2	11	47	17
Zaburzenia depresyjne i lękowe mieszane	24	18	162	680	180
Inne mieszane zaburzenia lękowe	0	0	0	24	6
Inne określone zaburzenia lękowe	0	2	5	18	3
Zaburzenia lękowe, nieokreślone	1	2	18	71	16
Zaburzenia obsesyjno-kompulsyjne	4	2	1	1	1
Zaburzenia z przewagą myśli czy ruminacji natrętnych	0	0	0	0	1
Zaburzenia z przewagą czynności natrętnych [rytuały obsesyjne]	1	0	2	1	0
Myśli i czynności natrętne, mieszane	0	0	1	11	6
Inne natręctwa	0	0	1	1	0
Natręctwa nieokreślone	0	0	0	0	1
Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne	18	18	27	105	21

Ostra reakcja na stres	3	3	2	11	2
Zaburzenia stresowe pourazowe	1	3	2	7	4
Zaburzenia adaptacyjne	18	22	58	243	71
Inne reakcje na ciężki stres	0	0	1	16	2
Reakcja na ciężki stres, nieokreślona	0	1	0	1	1
Zaburzenia występujące pod maską somatyczną	5	3	7	25	12
Zaburzenia z somatyzacją	3	1	0	7	4
Nie różnicowane zaburzenia psychosomatyczne	1	0	0	0	0
Zaburzenia wegetatywne występujące pod postacią somatyczną	1	4	0	0	2
Uporczywe bóle psychogenne	0	0	1	0	0
Inne zaburzenia występujące pod postacią somatyczną	0	0	2	1	1
Zaburzenia występujące pod postacią somatyczną, nieokreślone	1	0	0	0	4
Inne zaburzenia nerwicowe	7	36	56	72	14
Neurastenia	8	9	21	40	7
Inne określone zaburzenia nerwicowe	1	0	0	1	0
Zaburzenia nerwicowe, nieokreślone	0	1	5	30	7
Żółczość psychiczna	0	0	0	1	0
Inne zaburzenia odżywiania	1	0	0	0	0
Zaburzenia odżywiania, nieokreślone	1	0	0	0	0
Nieorganiczne zaburzenia snu	7	8	16	20	6
Bezsenność nieorganiczna	0	0	2	1	0
Lęki nocne	0	0	0	1	1
Inne nieorganiczne zaburzenia snu	0	0	1	3	2
Nieorganiczne zaburzenia snu, nieokreślone	0	0	2	3	2
Brak lub utrata potrzeb seksualnych	0	0	0	1	0
Specyficzne zaburzenia osobowości	0	1	2	0	3
Osobowość schizoidalna	1	0	0	4	0
Osobowość dysocjalna	2	0	1	1	1
Osobowość chwiejna emocjonalnie	6	3	5	18	9
Osobowość anankastyczna	1	0	0	0	1
Osobowość lękliwa (unikająca)	0	0	4	0	0
Inne określone zaburzenia osobowości	0	0	2	4	2
Zaburzenia osobowości, nieokreślone	0	0	7	14	2
Zaburzenia osobowości mieszane i inne	2	0	1	0	0
Zaburzenia nawyków i popędów	1	0	0	0	0
Patologiczny hazard	0	0	0	1	1
Inne zaburzenia nawyków i popędów	0	0	1	0	0
Inne zaburzenia osobowości i zachowania u dorosłych	1	1	0	0	0
Upośledzenie umysłowe lekkiego stopnia	2	1	8	21	6
Upośledzenie umysłowe lekkiego stopnia niewielkie zmiany lub brak zmian w zachowaniu	0	0	0	8	1
Upośledzenie umysłowe lekkiego stopnia znaczne zmiany w zachowaniu powodujące konieczności opieki lub leczenia	16	10	8	33	5
Upośledzenie umysłowe lekkiego stopnia inne zmiany w zachowaniu	2	0	0	0	1

Upośledzenie umysłowe lekkiego stopnia brak informacji na temat zmian w zachowaniu	0	0	1	1	0
Upośledzenie umysłowe umiarkowanego stopnia	2	1	7	22	3
Upośledzenie umysłowe umiarkowanego stopnia niewielkie zmiany lub brak zmian w zachowaniu	3	0	3	3	0
Upośledzenie umysłowe umiarkowanego stopnia znaczne zmiany zachowania powodujące konieczność opieki lub leczenia	14	5	13	34	8
Upośledzenie umysłowe umiarkowanego stopnia inne zmiany w zachowaniu	0	0	1	0	0
Upośledzenie umysłowe umiarkowanego stopnia brak informacji na temat zmian w zachowaniu	0	0	3	8	1
Upośledzenie umysłowe znacznego stopnia	0	0	4	16	8
Upośledzenie umysłowe znacznego stopnia niewielkie zmiany lub brak zmian w zachowaniu	0	0	0	1	0
Upośledzenie umysłowe znacznego stopnia znaczne zmiany zachowania powodujące konieczność opieki lub leczenia	3	3	11	20	9
Upośledzenie umysłowe znacznego stopnia inne zmiany w zachowaniu	0	0	0	4	1
Upośledzenie umysłowe głębokiego stopnia	0	0	0	1	0
Upośledzenie umysłowe głębokiego stopnia znaczne zmiany zachowania powodujące konieczność opieki lub leczenia	0	0	1	0	4
Nieokreślone upośledzenie umysłowe	0	0	1	6	0
Nieokreślone upośledzenie umysłowe znaczne zmiany zachowania powodujące konieczność opieki lub leczenia	0	0	2	0	0
Nieokreślone upośledzenie umysłowe inne zmiany w zachowaniu	0	0	0	0	1
Całościowe zaburzenia rozwojowe	0	0	0	7	1
Autyzm dziecięcy	0	1	2	10	4
Zespół Aspergera	0	0	3	16	2
Zaburzenia hiperkinetyczne	0	1	0	2	0
Zaburzenia aktywności i uwagi	0	0	0	3	0
Inne zaburzenia hiperkinetyczne	0	0	0	0	3
Zaburzenia hiperkinetyczne, nieokreślone	0	0	0	1	1
Mieszane zaburzenia zachowania i emocji	1	0	0	1	1
Mieszane zaburzenia zachowania i emocji, nieokreślone	0	0	0	1	0
Zespół tików głosowych i ruchowych [Gilles'a de la Tourette]	1	0	0	3	0

Źródło: dane „Szpital w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku z 27.05.2024 r.

Wykonywanie pracy zarobkowej stanowi relewantny czynnik, który wpływa na dobrostan psychiczny człowieka. Osoby bezrobotne i poszukujące pracy stanowią grupę społeczną, która jest narażona na zachorowanie na depresję, stany lękowe, zaburzenia osobowości i nastroju itp. Poniższe dane obrazują sytuację na rynku pracy w Powiecie Szczecineckim w latach 2022-2024:

Tabela nr 5. Bezrobotni, poszukujący pracy i osoby, które podjęły pracę według stanu na 31 grudnia 2022 r., 31 grudnia 2023 r. i 31 marca 2024 r.

Kategoria	Rok		
	na dzień 31.12.2022 r.	na dzień 31.12.2023 r.	na dzień 31.03.2024 r.
Bezrobotni	3558	3322	3269
Niepelnosprawni bezrobotni	245	242	247
Niepelnosprawni poszukujący pracy	105	101	98
Osoby, które podjęły pracę	145	137	34
Podjęcie pracy w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego	11	7	brak danych

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinku z 26.04.2024 r.

Według stanu z 29 listopada 2024 r. liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wśród osób zarejestrowanych jako bezrobotne i poszukujące pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczecinku prezentowała się następująco:

Tabela nr 6. Osoby bezrobotne na terenie Powiatu Szczecineckiego z podziałem na stopień niepełnosprawności według stanu na 29 listopada 2024 r.

Osoby bezrobotne			
Symbol niepełnosprawności	Stopień lekki	Stopień umiarkowany	Stopień znaczny
P – niepełnosprawność psychiczna	20	17	0
U - upośledzenie	5	1	0
Ogółem	25	18	0

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinku z 29.11.2024 r.

Tabela nr 7. Osoby poszukujące pracy na terenie Powiatu Szczecineckiego z podziałem na stopień niepełnosprawności według stanu na 29 listopada 2024 r.

Osoby poszukujące pracy			
Symbol niepełnosprawności	Stopień lekki	Stopień umiarkowany	Stopień znaczny
P – niepełnosprawność psychiczna	0	7	1
U - upośledzenie	0	5	2
Ogółem	0	12	3

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinku z 29.11.2024 r.

Diagnostując sytuację związaną z problematyką chorób i zaburzeń psychicznych, należy zwrócić uwagę na problemy związane z psychiatrią dzieci i młodzieży:

- a) brak dostatecznej liczby podmiotów zajmujących się problemami zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży: w 2018 r. w ramach podpisanych umów z NFZ na świadczenia w rodzaju opieka psychiatryczna było 979 miejsc na oddziałach stacjonarnych oraz 762 na oddziałach dziennych; często była hospitalizowana większa liczba dzieci w związku z tzw. „dostawkami”²⁴; według opracowania Najwyższej Izby Kontroli „Średnie obłożenie łóżek w oddziałach psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży w latach 2019-2022 wynosiło 110%. Zdarzało się, że ze względu na brak miejsc w oddziałach odmawiano pacjentom przyjęcia do szpitala. Natomiast przy braku wolnych łóżek w sytuacji zagrożenia życia pacjenta szpital miał obowiązek przyjęcia takiej osoby na oddział i ulokowania jej na korytarzu. W konsekwencji liczba pacjentów przebywających na oddziale stacjonarnym przewyższała liczbę łóżek zakontraktowanych z NFZ”²⁵; na 31.03.2023 r. w województwie zachodniopomorskim nie funkcjonował żaden oddział dzienny psychiatryczny dla dzieci i młodzieży²⁶ (taka sytuacja występowała w trzech województwach: zachodniopomorskim, warmińsko-mazurskim oraz świętokrzyskim)²⁷;
- b) bardzo małą dostępność do lekarzy psychiatrów dla dzieci i młodzieży: według danych Naczelnej Izby Lekarskiej na 26.11.2024 r. w Polsce było 590 lekarzy ze specjalizacją psychiatria dzieci i młodzieży, z czego 564 wykonywało czynnie zawód²⁸; na 31.03.2023 r. w województwie zachodniopomorskim w trakcie specjalizacji (w trybie rezydenckim i pozarezydenckim) z psychiatrii dzieci i młodzieży było 7 osób, a w Polsce były 252 osoby²⁹;
- c) zbyt małą dostępność do lekarzy psychiatrów dla osób dorosłych w porównaniu do liczebności populacji w Polsce i częstotliwości występowania problemów ze zdrowiem psychicznym w ramach świadczeń refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia: według danych Naczelnej Izby Lekarskiej na 26.11.2024 r. w Polsce było 4957 lekarzy psychiatrów, z czego 4712 wykonywało czynnie zawód³⁰; na 31.03.2023 r. w województwie zachodniopomorskim w trakcie specjalizacji (w trybie rezydenckim i pozarezydenckim) z psychiatrii ogólnej było 55 osób, a w Polsce były 1384 osoby³¹;

²⁴ Pismo podsekretarza stanu w Ministerstwie Zdrowia do Marszałka Sejmu RP znak ZPP.070.42.2019.MS z 06.06.2019 r.

²⁵ Najwyższa Izba Kontroli, *Psychiatria dziecięca do poprawki (10.09.2024 r.)*, <https://www.nik.gov.pl/najnowsze-informacje-o-wynikach-kontroli/psychiatria-dziecieca.html> (26.11.2024 r.).

²⁶ Ibidem.

²⁷ Najwyższa Izba Kontroli, *Informacja o wynikach kontroli: Opieka psychiatryczna nad dziećmi i młodzieżą*, LPO.430.5.2023, Nr ewid. 11/2024/P/23/077/LPO, Warszawa 2024, s. 15.

²⁸ Naczelna Izba Lekarska w Warszawie, *Zestawienie liczbowe lekarzy i lekarzy dentyków wg dziedziny i stopnia specjalizacji z uwzględnieniem podziału na lekarzy wykonujących i nie wykonujących zawodu*, <https://nil.org.pl/rejestry/centralny-rejestr-lekarzy/informacje-statystyczne> (26.11.2024 r.).

²⁹ Najwyższa Izba Kontroli, *Informacja o wynikach kontroli: Opieka psychiatryczna nad dziećmi i młodzieżą ...*, s. 13.

³⁰ Naczelna Izba Lekarska w Warszawie, *Zestawienie liczbowe lekarzy i lekarzy dentyków ...*

³¹ Najwyższa Izba Kontroli, *Informacja o wynikach kontroli: Opieka psychiatryczna nad dziećmi i młodzieżą ...*, s. 13.

- d) zbyt długie terminy oczekiwania na wizytę u lekarza psychiatry (dla dzieci i młodzieży) w ramach kontraktu z NFZ w niektórych regionach Polski: według opracowania Najwyższej Izby Kontroli „W poradni zdrowia psychicznego średni czas oczekiwania dla przypadków stabilnych w grudniu w latach 2020-2022 i w marcu 2023 r. wyniósł od 43 do 56 dni, a maksymalny czas oczekiwania oscylował między 568 a 731 dni. W przypadkach pilnych na przyjęcie do poradni trzeba było czekać maksymalnie prawie rok. W powyższych okresach wzrastała też liczba osób oczekujących na objęcie leczeniem. Od końca 2020 r. do marca 2023 r. odnotowano wzrost o ok. 10 tys. osób, czyli o ponad 100%”³²; w okresie od 2020 r. do I kwartału 2023 r. liczba świadczeń psychiatrycznych udzielanych dzieciom i młodzieży wzrosła z 1,8 mln w 2020 r. do 3,8 mln w 2022 r., a w I kwartale 2023 r. wyniosła 1 mln – pomimo takich możliwości systemu opieki zdrowotnej, zapotrzebowanie na świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży nie zostało zaspokojone (kolejki oczekujących na pomoc rosły, a czas oczekiwania na przyjęcie na oddział lub do poradni uległ wydłużeniu; odsetek dzieci i młodzieży przyjętych na leczenie szpitalne w trybie nagłym stale przekraczał 70%³³;
- e) niewystarczający zakres objęcia opieką psychiatryczną dzieci i młodzieży: liczba pacjentów w wieku od 0 do 17 lat korzystających z opieki psychiatrycznej wynosiła w 2020 r. 144 340, a na koniec 2022 r. wynosiła 242 322 pacjentów (wzrost o 68%); nie poprawiło to sytuacji w zakresie opieki psychiatrycznej dzieci i młodzieży, ponieważ w 2022 r. opieką objęto jedynie 3,5% ogółu dzieci i młodzieży – liczbę dzieci i młodzieży wymagającej opieki szacowano na 9%, a w raporcie z badań EZOP II wskazywano na 14% dzieci i młodzieży stanowiących 970 000 dzieci i młodzieży w przedziale wiekowym od 0 do 17 lat³⁴;
- f) w latach 2020-2022 liczba miejsc na stacjonarnych oddziałach psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia wzrosła z 864 do 1044 (o 180), natomiast średnie obłożenie łóżek na tych oddziałach w latach 2019-2022 było na poziomie 110% – część młodych pacjentów odbywała leczenie na korytarzach oddziałów; liczba łóżek szpitalnych uwzględnionych w kontraktach z NFZ była niewystarczająca, co niekiedy skutkowało niemożliwością przyjęcia pacjentów na leczenie szpitalne; należy zwrócić uwagę, że od liczby łóżek przewidzianych w kontrakcie z NFZ uzależniona była liczebność personelu medycznego na oddziale³⁵;
- g) leczenie dzieci i młodzieży na oddziałach psychiatrycznych dla dorosłych: w okresie od 2020 r. do I kwartału 2023 r. 103 933 niepełnoletnich pacjentów leczono na oddziale dla dorosłych (część młodych osób hospitalizowano częściej niż jeden raz); najwięcej takich sytuacji miało miejsce w województwie pomorskim – we wspomnianym

---

³² Najwyższa Izba Kontroli, *Psychiatria dziecięca do poprawki ...*

³³ Najwyższa Izba Kontroli, *Informacja o wynikach kontroli: Opieka psychiatryczna nad dziećmi i młodzieżą ...*, s. 9.

³⁴ *Ibidem*, s. 15.

³⁵ *Ibidem*, s. 16.

przedziale czasowym od 33% do 45% młodzieży leczonej na oddziałach psychiatrycznych dla dorosłych w Polsce)³⁶;

- h) nierównomierny dostęp do lekarzy psychiatrów dzieci i młodzieży na obszarze Polski; dane na koniec 2021 r. wskazywały, że największa liczba psychiatrów dzieci i młodzieży na 100 000 osób w tej grupie była w województwach łódzkim (13,8) i mazowieckim (13), a najmniejsza w województwach opolskim (3,8) i podkarpackim (3,3); podobnie na koniec 2021 r. lekarzy ze specjalizacją psychiatria dzieci i młodzieży na 100 000 osób w tej grupie, którzy udzielali pomocy w ramach kontraktu z NFZ było najwięcej w województwach dolnośląskim (9,4) i mazowieckim (9), a najmniej w podkarpackim (2,5), podlaskim (3,3) i lubelskim (3,8). Z raportów z lat 2020-2022 Konsultanta Krajowego z zakresu psychiatrii dzieci i młodzieży wynikało, że w systemie psychiatrii dzieci i młodzieży był niedobór około 200 lekarzy ze specjalizacją w tej dziedzinie³⁷.

3. Cele i zadania dla Powiatu Szczecineckiego w zakresie ochrony zdrowia psychicznego

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 nałożył na samorządy powiatowe i jednostki samorządu terytorialnego obowiązki w zakresie troski o zdrowie psychiczne mieszkańców. W ramach wspomnianych obowiązków wyodrębniono cel główny, cele szczegółowe i przypisane do nich zadania.

Cel główny [samorządy powiatów]: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki oraz wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.

Cel szczegółowy: upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej.

Zadania:

- opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju centrów zdrowia psychicznego oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie lub gminie;
- utworzenie centrum zdrowia psychicznego zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale 5. Programu;
- rozwijanie działalności centrum zdrowia psychicznego poprzez utworzenie oddziału detoksykacji – leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych;
- rozwijanie działalności centrum zdrowia psychicznego poprzez utworzenie oddziału psychogeriatry.

Cel szczegółowy: upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

³⁶ Ibidem, s. 16.

³⁷ Ibidem, s. 34.

Zadania:

- aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześnienia pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej oraz samopomocy środowiskowej;
- wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie.

Cel szczegółowy: aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zadania:

- zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi;
- zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy.

Cel szczegółowy: skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.

Zadania:

- powołanie lub kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu; skład zespołu ustala się w sposób zapewniający właściwą reprezentację samorządu powiatu lub gminy, placówek realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, pozarządowych organizacji samopomocowych; zarząd powiatu zapewni działaniom zespołu niezbędną pomoc administracyjną;
- opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń;
- realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego;
- przygotowanie i udostępnianie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w postaci papierowej lub elektronicznej).

Cel główny [jednostki samorządu terytorialnego]: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającymi kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.

Cel szczegółowy: udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom.

Zadania:

- zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin i nauczycieli;

- udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.

Podmiotami realizującymi zapisy Programu są: Starosta Szczecinecki, Zarząd Powiatu w Szczecinku, powiatowe jednostki organizacyjne, gminy Powiatu Szczecineckiego i ich jednostki organizacyjne, podmioty lecznicze oraz organizacje pozarządowe.

4. Zalecane rozwiązania organizacyjne w systemie ochrony zdrowia psychicznego

Centra zdrowia psychicznego dla dorosłych

Jednym z zaleceń *Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030* w zakresie organizacji systemu ochrony zdrowia psychicznego jest tworzenie i rozwój centrów zdrowia psychicznego (CZP), w tym rozwój środowiskowej opieki psychiatrycznej, która ma na celu:

- 1) poprawę jakości leczenia psychiatrycznego i psychoterapii – jego dostępności, ciągłości, kompleksowości, dostosowania do potrzeb, możliwej do osiągnięcia skuteczności i standardu warunków świadczenia pomocy;
- 2) pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi w odzyskiwaniu zdrowia, pozycji społecznej, oczekiwanej jakości życia;
- 3) tworzenie warunków do społecznej integracji osób z zaburzeniami psychicznymi oraz przeciwdziałanie stygmatyzacji i wykluczeniu;
- 4) ograniczenie częstości i długości czasu trwania hospitalizacji;
- 5) uruchomienie inicjatyw i zasobów lokalnej społeczności na rzecz profilaktyki i ochrony zdrowia psychicznego.

Wyróżnia się dwa typy centrów zdrowia psychicznego: A i B. Typ A przewiduje udzielanie świadczeń stacjonarnych (psychiatrycznych oraz w miejscu udzielania pomocy doraźnej), dziennych psychiatrycznych oraz ambulatoryjnych psychiatrycznych i leczenia środowiskowego (domowego) z punktem zgłoszeniowo-koordynacyjnym (PZK). Typ B zakłada udzielanie świadczeń: dziennych psychiatrycznych, ambulatoryjnych psychiatrycznych i leczenia środowiskowego (domowego) z PZK oraz całodobowej opieki w ramach PZK.

Punkt zgłoszeniowo-koordynacyjny realizuje następujące czynności: szybką rejestrację, koordynację świadczeń oraz w koniecznych przypadkach interwencję kryzysową. Punkt powinien być czynny:

- 1) w CZP typu A: co najmniej od poniedziałku do piątku, poza dniami ustawowo wolnymi od pracy, w godzinach 8:00 do 18:00;
- 2) w CZP typu B: jest czynny całodobowo przez 7 dni w tygodniu.

Centra zdrowia psychicznego udzielają kompleksowych świadczeń medycznych, które wynikają z:

- 1) z indywidualizacji i koordynacji pomocy udzielanej osobom z zaburzeniami psychicznymi mieszkającym w obszarze działania CZP (na terenie Powiatu Szczecineckiego funkcjonuje CZP w ramach „Szpital w Szczecinku” Sp. z o. o.

w Szczecinku, które obejmuje swoim zasięgiem populację Powiatów Szczecineckiego i Białogardzkiego);

- 2) ze zróżnicowania realizowanych świadczeń zdrowotnych (CZP w Szczecinku świadczy opiekę w zakresie: oddziału psychiatrycznego stacjonarnego, oddziału psychiatrycznego dziennego, poradni zdrowia psychicznego, punktu zgłoszeniowo-koordynacyjnego i zespołu leczenia środowiskowego);
- 3) z koordynacji świadczeń zdrowotnych i społecznych (CZP w Szczecinku współpracuje m. in. z ośrodkami pomocy społecznej w gminach i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku);
- 4) z dostosowania struktury organizacyjnej do potrzeb lokalnej wspólnoty społecznej (w CZP w Szczecinku funkcjonuje klub pacjenta).

Centrum zdrowia psychicznego jest tworzone na obszarze zamieszkałym przez nie więcej niż 200 000 osób z uwzględnieniem dostosowania do specyficznych warunków terytorialnych występujących na danym obszarze. CZP zapewnia w miarę możliwości, natychmiastową pomoc w przypadkach nagłych, a w przypadkach pilnych w czasie nie dłuższym niż 72 godziny. Kompleksową opieką należy zapewnić każdemu mieszkańcowi przynależącemu do obszaru działania CZP (w wypadku CZP w Szczecinku mieszkańcom Powiatów Szczecineckiego i Białogardzkiego).

CZP udziela pomocy osobom powyżej 18. roku życia, która ma charakter pomocy:

- 1) czynnej – leczenia i wsparcia osobom z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi, wymagającym ciągłości opieki, aktywnego podtrzymywania kontaktu, wyprzedzającego powstawanie poważniejszych problemów zdrowotnych;
- 2) długoterminowej – innym osobom z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi;
- 3) krótkoterminowej – osobom z zaburzeniami epizodycznymi lub nawracającymi;
- 4) doraźnej – osobom w stanach nagłych i pilnych, a w centrach typu B całodobowej w ramach PZK;
- 5) konsultacyjnej – innym osobom potrzebującym świadczeń diagnostycznych lub porad.

Pierwszy kontakt osoby zgłaszającej się z powodu zaburzeń psychicznych ma miejsce w PZK, gdzie następuje wstępna ocena jej stanu psychicznego oraz jest dokonywana kwalifikacja danej osoby do udzielenia adekwatnej do potrzeb formy pomocy. Podmiot prowadzący CZP może także udzielać świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie leczenia uzależnień bądź innych świadczeń specjalistycznych kontraktowanych na zasadach ogólnych przez NFZ.

Ochrona zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

Narodowy Program zakłada również wdrożenie nowego modelu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, którego głównym celem jest tworzenie ośrodków środowiskowych **I stopnia referencyjności** – zespołów i ośrodków środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, zatrudniających psychologów, psychoterapeutów i terapeutów środowiskowych. Takie ośrodki udzielają pomocy także tym dzieciom, które nie potrzebują diagnozy psychiatrycznej lub farmakoterapii. W przypadku wielu zaburzeń psychicznych, pojawiających się w dzieciństwie, można bowiem udzielić skutecznej pomocy poprzez psychoterapię indywidualną i grupową, terapię rodzinną czy pracę z grupą rówieśniczą. Warunkiem jest wczesna reakcja na pojawiające się problemy. Pozwala

to nie dopuścić do pogorszenia stanu zdrowia psychicznego pacjenta i uniknąć hospitalizacji na oddziale psychiatrycznym, która jest często trudnym doświadczeniem dla młodej osoby. Jest to kierunek zmian zgodny z obecnymi tendencjami kształtowania systemów ochrony zdrowia psychicznego w innych europejskich krajach oraz zgodny z międzynarodowymi rekomendacjami. Zakłada się, że docelowo w każdym powiecie lub grupie powiatów będzie funkcjonował ośrodek I stopnia referencyjnego dla dzieci i młodzieży – sieć ośrodków musi być rozmieszczona w zbliżonej lokalizacji, tak aby umożliwiała pracownikom ścisłą współpracę ze środowiskiem lokalnym, zwłaszcza jednostkami systemu oświaty.

W ramach ośrodków **II poziomu**, gdzie jest zatrudniany lekarz specjalista psychiatra lub lekarz specjalista psychiatrii dzieci i młodzieży, pacjenci wymagający bardziej intensywnej opieki będą mogli skorzystać ze świadczeń diagnostycznych i terapeutycznych w ramach oddziału dziennego lub poradni zdrowia psychicznego, w której będą udzielane również świadczenia w ramach specjalistycznych programów terapeutycznych. Jeden taki ośrodek będzie obejmował wsparciem pacjentów z kilku położonych obok siebie powiatów oraz koordynował opiekę udzielaną na tym obszarze również przez I poziom referencyjny.

Na najwyższym, **III poziomie referencyjności** zakłada się funkcjonowanie ośrodków wysokospecjalistycznych całodobowej opieki psychiatrycznej. W takich ośrodkach pomoc jest udzielana pacjentom wymagającym najbardziej specjalistycznej opieki, w szczególności osobom w stanie zagrożenia życia i zdrowia, które są przyjmowane w szczególności w trybie nagłym.

5. Harmonogram realizacji celów Programu i wynikających z nich zadań

Tabela nr 8. Cel główny, cele szczegółowe, zadania, realizatorzy i planowane terminy realizacji [samorządy powiatowe i jednostki samorządu terytorialnego].

Cel główny [samorządy powiatów]: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.			
Cel szczegółowy	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
	Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki	Powiat Szczecinecki, „Szpital w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku – Centrum Zdrowia Psychicznego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku, samorządy	VI 2024 r. – III 2025 r.

	zdrowotnej, w tym rozwoju centrów zdrowia psychicznego oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie lub gminie.	gminne, Lokalny Zespół Koordynujący Opracowanie i Realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030.	
Upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej.	Utworzenie centrum zdrowia psychicznego zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale 5. Programu (I, II i III stopień referencyjności).	Powiat Szczecinecki, „Szpital w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku – Centrum Zdrowia Psychicznego, Lokalny Zespół Koordynujący Opracowanie i Realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030.	Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku funkcjonuje od września 2022 r. i rozwija swoją działalność w trybie ciągłym.
	Rozwijanie działalności centrum zdrowia psychicznego poprzez utworzenie oddziału detoksykacji – leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych.	Powiat Szczecinecki, „Szpital w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku.	I 2026 – XII 2030
	Rozwijanie działalności centrum zdrowia psychicznego poprzez utworzenie oddziału psychogeriatryi.	Powiat Szczecinecki, „Szpital w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku.	I 2026 – XII 2030
	Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześnienia pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej oraz samopomocy środowiskowej.	Powiat Szczecinecki, „Szpital w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku –	Realizacja ciągła.
Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.			

		Centrum Zdrowia Psychicznego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku, samorządy gminne, ośrodki pomocy społecznej w gminach, środowiskowe domy samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej, Lokalny Zespół Koordynujący Opracowanie i Realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030.	
	Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Powiat Szczecinecki, samorządy gminne	Realizacja ciągła.
	Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie.	Powiat Szczecinecki, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Realizacja ciągła.
Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi.	Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Powiat Szczecinecki, Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku, środowiskowe domy samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej	Realizacja ciągła.
	Prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do	Powiat Szczecinecki,	VI 2025 r. – XII 2030 r.

	pracodawców promującej zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku, „Szpital w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku – Centrum Zdrowia Psychicznego, warsztaty terapii zajęciowej, zakład aktywności zawodowej.	
	Zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy.	Powiat Szczecinecki, Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku.	VI 2025 r. – XII 2030 r.
Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.	Powołanie lub kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu.	Zarząd Powiatu Szczecineckiego.	VI 2024 r.
	Opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń.	Lokalny Zespół Koordynujący Opracowanie i Realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030, Zarząd Powiatu Szczecineckiego, Rada Powiatu w Szczecinku.	Opracowanie Programu w okresie od VI 2024 r. do II 2025 r. Aktualizacja Programu w zależności od potrzeb w okresie od I 2026 r. do XII 2030 r.
	Realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego.	Lokalny Zespół Koordynujący Opracowanie i Realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030, Zarząd	III 2025 r. – XII 2030 r.

		Powiatu Szczecineckiego.	
	Przygotowanie i udostępnianie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w postaci papierowej lub elektronicznej).	Lokalny Zespół Koordynujący Opracowanie i Realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030, Zarząd Powiatu Szczecineckiego.	I 2026 r. – VI 2030 r.
Cel główny [jednostki samorządu terytorialnego]: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającymi kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.			
Cel szczegółowy	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom.	Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin i nauczycieli.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczecinku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku, psychologdy w szkołach.	Realizacja ciągła.
	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczecinku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku, psychologdy w szkołach.	Realizacja ciągła.

Źródło: opracowanie własne.

6. Zasoby Powiatu Szczecineckiego umożliwiające realizację zadań Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego

6.1. „Szpital w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku – Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku

Funkcjonowanie Centrum Zdrowia Psychicznego opiera się na zasadach i wartościach psychiatrii środowiskowej. W CZP można otrzymać natychmiastową bezpłatną pomoc z zakresu psychiatrii i psychologii, bez konieczności posiadania skierowania albo zapisywania się na wizytę. Świadczenia udzielane w CZP za każdy razem są zindywidualizowane pod kątem sytuacji lub potrzeb danego pacjenta. Proces leczenia w ramach CZP może odbywać się w różnych formach w ramach: wizyty w poradni zdrowia psychicznego, pobytu na oddziale dziennym, pobytu na oddziale stacjonarnym (całodobowym), działalności zespołu leczenia środowiskowego (ZLS) polegającego na leczeniu pacjenta w warunkach domowych i wspieraniu jego rodziny. Dla pacjentów leczonych w CZP sporządza się indywidualny plan terapii i leczenia opracowany przez specjalistów w porozumieniu z osobą doświadczającą kryzysu psychicznego.

CZP w Szczecinku udziela świadczeń medycznych osobom, które ukończyły 18. rok życia. Obszarem działalności placówki jest Powiat Szczecinecki i Powiat Białogardzki.

Struktura organizacyjna CZP obejmuje następujące komórki: punkt zgłoszeniowo-koordynacyjny (PZK), poradnię zdrowia psychicznego, zespół leczenia środowiskowego, dzienny oddział psychiatryczny, stacjonarny oddział psychiatryczny, klub pacjenta.

Poradnia zdrowia psychicznego i PZK jest obsługiwana przez rejestrację, do której zadań należy:

- przyjmowanie zgłoszeń pacjentów psychiatrycznych;
- umawianie terminów świadczenia usług medycznych;
- kierowanie pacjentów do właściwych specjalistów;
- potwierdzanie wizyt do specjalistów;
- wprowadzanie danych do systemów informatycznych.

PZK świadczy usługi w zakresie:

- udzielania osobie potrzebującej (będącej w kryzysie) wsparcia przez specjalistę: psychiatrę, psychologa klinicznego, psychologa, psychoterapeutę, specjalistę psychoterapii uzależnień i pielęgniarkę ze specjalizacją z zakresu psychiatrii;
- rozpoznania wstępnych potrzeb osoby potrzebującej (pacjenta);
- przygotowania odpowiedniej do potrzeb pacjenta oferty pomocy (wstępny plan leczniczy);
- przekazanie pacjentowi podczas wizyty w PZK informacji dotyczących najbardziej adekwatnych do zgłaszanych trudności form pomocy zarówno w obszarze usług świadczonych przez dane CZP jak i inne adekwatne podmioty.

Poradnia zdrowia psychicznego świadczy usługi w zakresie:

- udzielania wsparcia przez lekarza psychiatrę, pielęgniarkę ze specjalizacją z zakresu psychiatrii, psychologa klinicznego, psychologa, psychoterapeutę, specjalistę psychoterapii uzależnień;
- sesji pomocy psychologicznej indywidualnej lub grupowej (w tym rodzinnej);
- sesji pomocy psychoterapeutycznej indywidualnej lub grupowej (w tym rodzinnej);

- diagnozy psychologicznej;
- diagnozy psychiatrycznej;
- sesji wsparcia psychospołecznego indywidualnej lub grupowej (w tym rodzinnej).

ZLŚ świadczy usługi w zakresie:

- udzielania wsparcia w miejscu zamieszkania pacjenta przez psychologa, lekarza psychiatrę, pielęgniarkę lub pielęgniarza ze specjalizacją psychiatryczną, terapeutę środowiskowego, pracownika socjalnego, asystenta zdrowienia;
- udzielania pomocy pacjentowi w rozwiązywaniu problemów rodzinnych;
- psychoedukacji pacjenta i jego bliskich;
- udzielania pomocy mającej na celu zapobieganiu nawrotom choroby i pobytom w szpitalu;
- udzielania pomocy w załatwianiu spraw socjalnych (renty, zasiłki i sprawy mieszkaniowe);
- udzielania pomocy w poszukiwaniu i utrzymaniu pracy;
- podawania iniekcji w miejscu zamieszkania pacjenta.

Dzienny oddział psychiatryczny świadczy usługi w zakresie:

- udzielania wsparcia przez lekarza psychiatrę, psychologa, psychoterapeutę, terapeutę zajęciowego, pielęgniarkę, asystenta zdrowienia;
- diagnostyki medycznej, psychologicznej i funkcjonalnej zgodnie z obowiązującą wiedzą i planem postępowania leczniczego;
- wdrażania farmakoterapii zgodnie z obowiązującą wiedzą opartą na faktach i planem postępowania leczniczego;
- prowadzenia sieci oparcia (za zgodą pacjenta);
- terapii zajęciowej;
- organizowania warsztatów z innymi specjalistami i gośćmi zapraszany do CZP;
- współpracy z pracownikiem socjalnym (zależnie od potrzeb pacjenta);
- psychoedukacji dla pacjenta i jego rodziny;
- integracji społecznej wraz z treningiem umiejętności społecznych.

Stacjonarny oddział psychiatryczny świadczy usługi w zakresie:

- udzielania wsparcia przez: lekarza psychiatrę, psychologa klinicznego, psychologa, specjalistę psychoterapii uzależnień, trenera umiejętności społecznych i kontroli złości, pielęgniarkę, pracownika socjalnego, asystenta zdrowienia;
- diagnostyki medycznej, psychologicznej i funkcjonalnej zgodnie z obowiązującą wiedzą i planem postępowania leczniczego;
- wdrożenia farmakoterapii zgodnie z obowiązującą wiedzą i planem postępowania leczniczego;
- sesji pomocy psychologicznej indywidualnej, grupowej dla pacjenta i jego rodziny;
- psychoedukacji dla pacjenta i jego rodziny;
- terapii zajęciowej;
- planowania dalszego ciągłego i skoordynowanego leczenia po zakończeniu hospitalizacji w postaci planu terapii i zdrowienia;
- udzielania wsparcia przez koordynatora opieki;
- wskazania pacjentowi dalszej ścieżki leczenia, mającej na celu zminimalizowanie prawdopodobieństwa podjęcia zachowań zagrażających życiu i zdrowiu pacjenta i innych osób;

- podejmowania współpracy z innymi jednostkami lub komórkami organizacyjnymi „Szpitala w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku niezbędnymi do zapewnienia pacjentowi kompleksowej opieki.

Klub pacjenta świadczy usługi w zakresie:

- udzielania wsparcia przez asystentów zdrowienia, trenera umiejętności społecznych i kontroli złości i animatora czasu wolnego;
- prowadzenia psychoedukacji, warsztatów artystycznych i zajęć integracyjnych.

Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny w Szczecinku

Kontakt: ul. Kościuszki 47-48, 78-400 Szczecinek, tel.: +48 508 436 429, 94 713 79 27, e-mail: pzk@szpital.szczecinek.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku (poza dniami wolnymi ustawowo) w godz. 08:00-18:00.

Poradnia Zdrowia Psychicznego w Szczecinku

Kontakt: ul. Kościuszki 47-48, 78-400 Szczecinek, tel.: +48 94 713 79 14; e-mail: pzk@szpital.szczecinek.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku (poza dniami wolnymi ustawowo) w godz. 08:00-18:00.

Zespół Leczenia Środowiskowego w Szczecinku

Kontakt: ul. Kościuszki 47-48, 78-400 Szczecinek, tel.: +48 514 972 286, e-mail: zls@szpital.szczecinek.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku (poza dniami wolnymi ustawowo) w godz. 07:25-15:00.

Stacjonarny Oddział Psychiatryczny w Szczecinku

Kontakt: ul. Kościuszki 47-48, 78-400 Szczecinek, tel.: +48 576 517 514, 94 713 79 20.

Godziny otwarcia: we wszystkie dni tygodnia, całodobowo.

Dzienny Oddział Psychiatryczny w Szczecinku

Kontakt: ul. Kościuszki 47-48, 78-400 Szczecinek, tel.: +48 516 548 524.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku (poza dniami wolnymi ustawowo) w godz. 08:00-15:00.

Klub Pacjenta w Szczecinku

Kontakt: ul. Kościuszki 47-48, 78-400 Szczecinek, tel.: +48 516 548 524.

Godziny otwarcia: poniedziałek, środa i piątek (poza dniami wolnymi ustawowo) w godz. 15:00-18:00.

Strona internetowa: <https://www.szpital.szczecinek.pl/>

6.2. Poradnie zdrowia psychicznego

Podstawowe cele i zakres świadczeń poradni zdrowia psychicznego:

- **porady diagnostyczne** – porady lekarskie udzielane przez specjalistę psychiatrę, rozpoczynające lub weryfikujące proces diagnostyczno-terapeutyczny, obejmujące: przeprowadzenie wywiadu, ocenę stanu psychicznego i somatycznego, niezbędne badania psychologiczne, niezbędne konsultacje specjalistyczne i laboratoryjne, czynności pielęgniarstwa, zakończone ustaleniem rozpoznania i planu terapeutycznego; proces diagnostyczny może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego pacjenta;
- **porady terapeutyczne** – kolejne porady lekarskie udzielane przez specjalistę psychiatrę, kontynuujące leczenie według planu, obejmujące ocenę stanu psychicznego, postępów leczenia oraz w razie potrzeby niezbędne kontrolne badania laboratoryjne i czynności pielęgniarstwa;
- **porady kontrolne** – krótka porada lekarska lub psychologiczna obejmująca ogólną ocenę przebiegu leczenia oraz wydanie niezbędnych zaleceń;
- **porady psychologiczne diagnostyczne** – porady, których celem jest pogłębiona diagnostyka osobowości, procesów poznawczych i innych dyspozycji psychicznych, obejmujące badania z wykorzystaniem standaryzowanych narzędzi psychologicznych, niezbędne konsultacje specjalistyczne, zakończone ustaleniem diagnozy psychologicznej i planu terapeutycznego; proces diagnostyczny może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego pacjenta;
- **porady psychologiczne** – porady stanowiące element wdrożonego planu leczenia, obejmujące pomoc psychologiczną oraz niezbędne dodatkowe i kontrolne badania psychologiczne;
- **sesje wsparcia psychospołecznego** – oddziaływanie psychospołeczne dla 2 lub więcej osób, kierowane do pacjentów, ich rodzin lub innych osób stanowiących oparcie społeczne pacjenta, przeprowadzane przez terapeutę, w szczególności przez psychologa lub lekarza.

„Szpital w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku – Centrum Zdrowia Psychicznego (poradnia zdrowia psychicznego)

Poradnia zdrowia psychicznego świadczy usługi w zakresie:

- udzielania wsparcia przez lekarza psychiatrę, pielęgniarkę ze specjalizacją z zakresu psychiatrii, psychologa klinicznego, psychologa, psychoterapeutę, specjalistę psychoterapii uzależnień;
- sesji pomocy psychologicznej indywidualnej lub grupowej (w tym rodzinnej);
- sesji pomocy psychoterapeutycznej indywidualnej lub grupowej (w tym rodzinnej);
- diagnozy psychologicznej;
- diagnozy psychiatrycznej;
- sesji wsparcia psychospołecznego indywidualnej lub grupowej (w tym rodzinnej).

Kontakt: ul. Kościuszki 47-48, 78-400 Szczecinek, tel.: +48 94 713 79 14; e-mail: pzk@szpital.szczecinek.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku (poza dniami wolnymi ustawowo) w godz. 08:00-18:00.

Strona internetowa: <https://www.szpital.szczecinek.pl/>

Ośrodek Zdrowia Psychicznego „Alter Ego” w Szczecinku

Kontakt: ul. Kościuszki 61, 78-400 Szczecinek, tel. 781 353 008.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku (poza dniami wolnymi ustawowo), w godz. 8:00-18:00.

Centrum Rehabilitacyjno-Medyczne „REHA MEDICA” w Szczecinku

- Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży;
- Poradnia Psychologiczna.

Kontakt: ul. Kościuszki 57, 78-400 Szczecinek, tel. 94 37 214 51, +48 606 965 904, e-mail: recepcja@rehamedica.info.pl, kontakt@rehamedica.info.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku, w godz. 8:00-20:00.

Strona internetowa: <https://rehamedica.info.pl/>.

6.3. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Jana Brzechwy w Szczecinku

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Jana Brzechwy w Szczecinku (SOSW) oferuje różnorodne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi (m. in. zajęcia terapeutyczne, wsparcie psychologiczne). W placówce prowadzi się obserwację zachowań uczniów, sporządza się opinie dotyczące uczniów dla lekarzy psychiatrów i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Szczecinku.

Ośrodek prowadzi działalność oświatowo-wychowawczą i opiekuńczo-rewalidacyjną dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym lub głębokim.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Brzechwy w Szczecinku realizuje następujące zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego:

- pomoc psychologiczno-pedagogiczna ze strony psychologa i pedagoga szkolnego w trakcie bieżącej pracy z uczniem: zajęcia z dziećmi, konsultacje dla nauczycieli, konsultacje dla rodziców;
- zajęcia specjalistyczne: arteterapia; integracyjna terapia ustno-twarzowa według S. Masgutowej; terapia logopedyczna; kynoterapia; karmienie terapeutyczne; metoda integracji sensorycznej; metoda terapii polisensorycznej; neurosensomotoryczna terapia taktylna; rehabilitacja narządów ruchu; terapia ręki; zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne; terapia biofeedback; terapia metodą Knillów; terapia metodą Tomatisa; terapia metodą W. Sherborn; wspomaganie psychologiczne; zajęcia z pedagogiem; terapia ruchem;
- zajęcia rozwijające uzdolnienia i przygotowujące do aktywizacji zawodowej: drużyna harcerska „Nieprzetartego szlaku”; zespół wokalny-taneczny „Brzechwianie”; Uczniowski Klub Sportowy „Victoria”; Klub Olimpiad Specjalnych „Gryf”; Szkolny Klub Filmowy i Fotograficzny „Obiektyw”; warsztaty plastyczne; przysposobienie do pracy, realizowane na terenie placówki oraz w jednostkach zewnętrznych, m. in. w gospodarstwie Juchowo Farm (Fundacja im. S. Karłowskiego w Juchowie);
- profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami placówki realizowana przez pielęgniarkę szkolną;
- współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Szczecinku, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Szczecinku i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku.

Kontakt: ul. Stanisława Staszica 18, 78-400 Szczecinek, tel. 94 37 310 57, e-mail: sekretariat_sosw@op.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00.

Strona internetowa: <https://sosw-swiatki.pl/>.

6.4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczecinku

Działalność Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Szczecinku obejmuje następujące obszary:

- wstępna diagnoza i terapia dzieci i młodzieży z problemami w zakresie zdrowia psychicznego (dzieci od urodzenia do 18 roku życia);
- diagnoza psychologiczno-pedagogiczno-logopedyczna na potrzeby poszerzonej diagnozy w obrębie sektora psychiatrycznego (dzieci od urodzenia do 18 roku życia, w tym diagnoza spektrum autyzmu);
- wydawanie decyzji administracyjnych (orzeczeń) o potrzebie indywidualnego nauczania, opinii o zindywidualizowanej ścieżce kształcenia dla osób z problemami psychicznymi (dzieci i młodzież w obowiązku szkolnym i obowiązku nauki, na wniosek klienta);
- realizacja programu mającego na celu powrót uczniów z indywidualnego nauczania do systemu klasowo-lekcyjnego (uczniowie szkół ponadpodstawowych, nabór w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej);
- psychoedukacja rodziców w zakresie problemów psychicznych w wieku dorastania (rodzice uczniów szkół ponadpodstawowych; cyklicznie);
- interwencje kryzysowe w szkołach – po sytuacjach traumatycznych dla dzieci i młodzieży (dzieci i młodzież w obowiązku szkolnym i obowiązku nauki; na zlecenie szkół);
- współpraca międzysektorowa w zakresie zdrowia psychicznego (placówki realizujące szeroko pojęte wsparcie dla mieszkańców powiatu; przedsięwzięcia podejmowane zgodnie z zapotrzebowaniem);
- wsparcie młodocianych rodziców w sytuacjach problemów emocjonalnych wynikających z ciąży i szoku poporodowego (placówki realizujące szeroko pojęte wsparcie dla mieszkańców powiatu; przedsięwzięcia podejmowane zgodnie z zapotrzebowaniem);
- udział w konferencjach i pogadankach w szkołach z okazji dnia depresji, ochrony zdrowia psychicznego, artykuły na stronie internetowej (szkoły podstawowe i ponadpodstawowe; przedsięwzięcia podejmowane zgodnie z kalendarzem);
- opiniowanie na potrzeby sądu, powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, placówek Powiatu Szczecineckiego – na wniosek zainteresowanego podmiotu;
- wsparcie rodzin z problemami psychicznymi wynikającymi z opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym (uczestnicy programu „Za życiem”).

Kontakt: ul. Wiatraczna 1, 78-400 Szczecinek, tel. 94 37 437 22, +48 572 594 288, e-mail: sekretariat@poradnia.szczecinek.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do czwartku w godz. 7:00-16:00, w piątek w godz. 7:00-15:00.

Strona internetowa: <https://www.poradnia.szczecinek.pl/>

6.5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku

Powiatowe centra pomocy rodzinie są to jednostki organizacyjne wykonujące zadania powiatu w zakresie pomocy społecznej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku (PCPR) prowadzi **Punkt Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego**, który udziela pomocy osobom znajdującym się w kryzysie. W punkcie realizowane są zadania poradnictwa specjalistycznego m. in. dla osób doznających przemocy; osób stosujących przemoc domową, rodziców biologicznych dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej; osób niepełnosprawnych; a także dla osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu Powiatu Szczecineckiego. Centrum w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zatrudnia pracownika socjalnego, trzech psychologów, dwóch terapeutów – pedagogów, mediatora, terapeutę uzależnień oraz prawnika. Z nieodpłatnego poradnictwa mogą skorzystać wszystkie pełnoletnie osoby oraz ich rodziny z terenu Powiatu Szczecineckiego znajdujące się w trudnej, kryzysowej sytuacji.

Ponadto, w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, w Punkcie Interwencji Kryzysowej umiejscowiony został **hostel** z miejscami noclegowymi przeznaczony dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej ze szczególnym uwzględnieniem osób doznających przemocy. Hostel dysponuje 5 miejscami.

Kontakt do Punktu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego:
ul. Wiatraczna 1, 78-400 Szczecinek, tel. 94 71 371 11, +48 730 304 035,
e-mail: pcpr.stepien@gmail.com.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 07:00-15:00.

Działaniami mogącym zapewnić szerokie wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadania wykonywane lub dofinansowywane przez PCPR z zakresu pomocy osobom z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi.

Jedną z form pomocy jest możliwość uczestnictwa osób z zaburzeniami psychicznymi w **warsztatach terapii zajęciowej (WTZ)**. Udział w nich pozwala uczestnikom na rozwój konkretnych umiejętności zawodowych poprzez elastyczne zajęcia dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości uczestników, które w konsekwencji zwiększają ich szanse na znalezienie pracy. Ponadto, udział w WTZ umożliwia osobom z zaburzeniami psychicznymi budowanie relacji z innymi uczestnikami oraz terapeutami, co daje wsparcie emocjonalne i społeczne w trudnych sytuacjach. Aktywność zawodowa i społeczna może mieć pozytywny wpływ na samopoczucie i poczucie własnej wartości u osób z zaburzeniami psychicznymi, pomagając im przy tym w radzeniu sobie ze stresem czy depresją. Uczestnicy mogą odkrywać swoje pasje i talenty, a dzięki temu mieć większą satysfakcję z życia oraz poczucie spełnienia. WTZ umożliwiają ćwiczenie umiejętności komunikacyjnych, współpracy w grupie, rozwiązywania konfliktów i nabywania innych umiejętności przydatnych do życia zawodowego, ale i osobistego. Regularne uczestnictwo w terapii zajęciowej wprowadza rutynę w życie codzienne i dzięki temu daje korzyści dla tych osób, które mogą mieć trudności w samodzielnym organizowaniu i zagospodarowaniu czasu oraz skłonności do izolacji społecznej.

Na terenie Powiatu Szczecineckiego funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej obejmujące wsparciem 70 osób niepełnosprawnych. Warsztat Terapii Zajęciowej przy ul. Połczyńskiej 2 w Szczecinku (do 30 uczestników) oraz Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Kościuszki 3

w Barwicach (40 uczestników). Samorząd powiatowy planuje utworzyć kolejny warsztat terapii zajęciowej w Bornem Sulinowie dla 24 uczestników.

PCPR w Szczecinku realizuje również **Program Aktywny Samorząd** finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) skierowany do osób niepełnosprawnych (w tym z zaburzeniami psychicznymi) zgodnie z potrzebami wynikającymi, m.in. z zaleceń lekarskich oraz orzeczeń o niepełnosprawności, z których wynika inna sprzężona przyczyna niepełnosprawności.

W ramach Programu Aktywny Samorząd osoby niepełnosprawne mogą ubiegać się o dofinansowanie w Module I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

- obszar A – likwidacja bariery transportowej: zadania nr 1 i 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu; zadania nr 2 i 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy;

- obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym: zadania nr 1, 3 i 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania; zadanie nr 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania; zadanie nr 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego;

- obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się: zadanie nr 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym; zadanie nr 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym; zadanie nr 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne; zadanie nr 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne; zadanie nr 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego;

- obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

W ramach Modułu II Programu Aktywny Samorząd osoby niepełnosprawne (w tym z zaburzeniami psychicznymi) mogą ubiegać się o pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

W ramach wspomnianego Programu osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą podjąć studia. Jest to istotna forma wsparcia w ramach pomocy społecznej oraz aktywizacji zawodowej. Zdobywanie wyższego wykształcenia pozwala na rozwój umiejętności myślenia krytycznego, komunikacji, pracy w zespole i samodzielności. Przynależność do społeczności akademickiej umożliwia budowanie relacji z innymi studentami, wykładowcami i pracownikami uczelni przynosząc w ten sposób wsparcie emocjonalne, społeczne i poczucie akceptacji. Wiele uczelni oferuje studia w formie on-line, co stanowi alternatywę dla osób mających problem ze zdrowiem psychicznym i z nieregularnym rytmem snu oraz gdy zachodzi potrzeba elastycznego planowania zajęć. Osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą często czuć się bardziej komfortowo nie uczestnicząc w zajęciach w formie tradycyjnej, ponieważ interakcje społeczne mogą być dla nich stresujące i trudne. Takie osoby przebywając w miejscu zamieszkania, mają możliwość powolnego, dostosowanego do własnego tempa uczenia się zawiązywania relacji społecznych z innymi osobami. Ukończenie studiów (będące formą

aktywizacji zawodowej), niezależnie od ich trybu, podnosi kwalifikacje zawodowe i zwiększa szanse na znalezienie pracy.

PCPR w Szczecinku oferuje także dla osób z zaburzeniami psychicznymi dofinansowanie do uczestnictwa w **turnusach rehabilitacyjnych** ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Turnus rehabilitacyjny zapewnia intensywne wsparcie terapeutyczne, które obejmuje sesje terapeutyczne, psychologiczne i psychiatryczne. Umożliwia osobom z zaburzeniami psychicznymi pracę nad swoim stanem zdrowia, rozwiązywanie problemów i rozwijanie strategii radzenia sobie z trudnościami. Dzięki uczestnictwu w turnusie osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą rozwijać swoje umiejętności społeczne poprzez interakcje z terapeutami oraz innymi uczestnikami, które pozwalają, podobnie jak poprzednie zadania, na rozwiązywanie konfliktów, umiejętność komunikacji i współpracy z innymi osobami wpływając tym samym na jakość życia zawodowego i prywatnego. W trakcie odbywania turnusu rehabilitacyjnego monitorowane są przez specjalistów wszelkie postępy uczestników. Umożliwia to dostosowanie programu terapeutycznego do indywidualnych potrzeb i możliwości każdej osoby przyczyniając się do lepszych wyników. Kolejną zaletą uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym jest podnoszenie poczucia własnej wartości przez uczestników, które odbywa się dzięki pracy nad sobą i osiąganiu postępów, umożliwiając tym samym rozwój zdolności do podejmowania działań aktywizujących w przyszłości.

Kolejną formą pomocy świadconą przez PCPR jest wsparcie osób niepełnosprawnych (w tym z zaburzeniami psychicznymi), zgodnie z potrzebami wynikającymi, m.in. ze wskazań lekarza oraz orzeczenia o niepełnosprawności, z których wynika inna, sprzężona przyczyna niepełnosprawności. Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych osoby te mogą ubiegać się o dofinansowanie do:

- sportu, kultury, rekreacji i turystyki;
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- rehabilitacji dzieci i młodzieży;
- usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika.

Kolejną formą wsparcia dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi jest możliwość pracy w **zakładzie aktywności zawodowej (ZAZ)**. Na terenie Powiatu Szczecineckiego działa jeden ZAZ zlokalizowany w Juchowie. Jako specjalistyczna placówka ma na celu wspieranie osób z niepełnosprawnościami, w tym również z zaburzeniami psychicznymi. Jednostka łączy w sobie elementy rehabilitacji zawodowej z rehabilitacją społeczną oferując zatrudnienie w warunkach pracy chronionej. ZAZ umożliwia uczestnikom rozwój kompetencji społecznych i dostęp do wsparcia psychologicznego i terapeutycznego. Możliwość nauki i rozwoju kwalifikacji zawodowych przyczynia się do lepszych perspektyw na rynku pracy, a samo zatrudnienie wiąże się z otrzymywaniem wynagrodzenia, które poprawia sytuację materialną tych osób. Dzięki aktywizacji społecznej i zawodowej, którą oferuje ZAZ, osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą poprawić swoją samodzielność i pewność siebie poprzez rozwój swoich umiejętności. Nawiązywanie relacji z innymi

uczestnikami przyczynia się do ich lepszego funkcjonowania w społeczeństwie. ZAZ pełni istotną rolę w procesie pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi oferując korzyści w postaci wszechstronnych działań połączonych ze wsparciem psychologicznym. Oferta bezpiecznych i dostosowanych warunków pracy pomaga osobom z zaburzeniami psychicznymi w polepszeniu własnej samooceny oraz sytuacji osobistej, ale i zwiększeniu integracji społecznej zmniejszającej wykluczenie i stygmatyzację.

Istotnym zadaniem realizowanym przez PCPR jest udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, co ma na celu pomoc w usamodzielnieniu się.

Kontakt: ul. Wiatraczna 1, 78-400 Szczecinek, tel. 94 71 371 01, e-mail: sekretariat@pcprszczecinek.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00.

Strona internetowa: <https://pcpr.szczecinek.pl/>

6.6. Dom Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie

Dom Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie (DPS) realizuje na rzecz swoich mieszkańców różnorodne formy wsparcia społecznego z zakresu pomocy psychologicznej i psychiatrycznej:

- pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych przysługujących im na podstawie odrębnych przepisów;
- kontakt z psychologiem w miejscu zamieszkania (wsparciem obejmowani są szczególnie mieszkańcy o obniżonym nastroju oraz osoby zagrożone depresją);
- kontakt z terapeutami – oferowane zajęcia miały charakter indywidualnych rozmów wspierających oraz tematycznych zajęć grupowych;
- specjalistyczną terapię Snoezelen w Sali Doświadczenia Świata (oferta adresowana szczególnie do osób niepełnosprawnych ze zdiagnozowanymi procesami otępiennymi, osób o obniżonym nastroju i zagrożonych depresją);
- specjalistyczne zajęcia usprawniające (indywidualne i grupowe): zabiegi z zakresu fizykoterapii z wykorzystaniem specjalistycznych urządzeń; zabiegi z zakresu fizjoterapii realizowane m.in. w sali rehabilitacji, w pokoju mieszkańca (masaż, ćwiczenia przyłóżkowe), w budynku DPS (np. nauka chodzenia); oraz umożliwienie korzystania ze specjalistycznej rehabilitacji w SM Sp. z o. o. w Bornem Sulinowie (Centrum Rehabilitacji SM);
- współpracuje z Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku („Szpital w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku) w celu umożliwienia mieszkańcom korzystania ze świadczeń psychologicznych i psychiatrycznych;
- współpracuje z PCPR w Szczecinku w zakresie organizacji mieszkańcom konsultacji psychologicznych;
- współpracuje z organizacjami pozarządowymi – szczególnie ze Stowarzyszeniem „Wyprzedzić czas” w Bornem Sulinowie w celu realizacji projektów edukacyjno-integracyjnych;
- współpracuje z Zakładem Aktywności Zawodowej w Juchowie w celu aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi;

- współpracuje z domami pomocy społecznej z terenu województwa zachodniopomorskiego, środowiskowymi domami samopomocy oraz warsztatami terapii zajęciowej; mieszkańcy DPS uczestniczą w festiwalach, plenerach malarskich oraz zawodach sportowych (m. in. gry w bule, marsze *nordic walking*, zawody strzeleckie, gry planszowe i występy artystyczne).

Kontakt: ul. Szpitalna 5, 78-449 Borne Sulinowo, tel. 94 37 338 80, e-mail: dps@dpsborne.eu.

Godziny otwarcia: administracja od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00.

Strona internetowa: <https://www.dps.dpsborne.eu/>.

6.7. Miejskie Centrum Wsparcia w Szczecinku

Miejskie Centrum Wsparcia w Szczecinku (MCW), jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej, ma na celu wspieranie osób i rodzin, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. W ramach swojej działalności MCW organizuje wsparcie w formie:

- specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych w miejscu zamieszkania klienta, które są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub z niepełnosprawności klienta oraz są świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku; zakres usług obejmuje czynności związane z higieną, pielęgnacją, żywieniem, organizacją gospodarstwa domowego czy zapewnieniem kontaktów z otoczeniem; każde z podejmowanych działań ma na celu utrzymanie podopiecznego, jak najdłużej w miejscu zamieszkania i własnym środowisku życia;
- usług asystencji osobistej, które są realizowane w ramach rządowego programu Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024; głównym celem programu jest wprowadzenie usługi asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowania w życiu społecznym; usługi asystencji osobistej polegają w szczególności na wspieraniu przez asystenta osoby z niepełnosprawnością we wszystkich sferach życia, w tym: wsparciu uczestnika w czynnościach samoobsługowych i utrzymaniu higieny osobistej; wsparciu uczestnika w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról w rodzinie; wsparciu uczestnika w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania; wsparciu uczestnika w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem.

Ponadto, do zadań MCW w Szczecinku zaliczają się:

- utrzymywanie seniorów w jak najlepszej kondycji psychofizycznej poprzez mobilizowanie ich do aktywności fizycznej i umysłowej;
- umożliwienie osobom starszym prowadzenia aktywnego i twórczego życia, realizowania swoich pasji, zainteresowań oraz odnoszenie sukcesów w trakcie organizowanych zajęć, spotkań i imprez;
- integracja społeczna seniorów i uruchomienie potencjału społecznego osób starszych – zaszczepianie idei samopomocy;
- zmiana stereotypowego wizerunku osoby starszej i przedstawianie starości w pozytywny i ciekawy sposób;
- likwidacja barier międzypokoleniowych, integracja pokoleń w trakcie wspólnych działań;
- organizowanie pomocy w formie posiłków z dowozem do miejsca zamieszkania osób tego

wymagających;

- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w miejscu zamieszkania;
- pobudzanie społecznej aktywności i organizację wolontariatu na rzecz zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają wsparcia;
- opracowanie, koordynowanie i realizacja programów osłonowych na rzecz osób starszych, chorych i niepełnosprawnych wynikających z rozeznanych potrzeb;
- prowadzenie działań informacyjnych o dostępnych formach wsparcia dla osób i rodzin, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.

Część wymienionych powyżej zadań MCW jest realizowana poprzez funkcjonowanie w strukturze organizacyjnej MCW Dziennego Domu Pomocy „Złota Jesień” (DDP „Złota Jesień”). Osoby w wieku 60 lat i więcej i/lub niepełnosprawne zamieszkujące na terenie miasta Szczecinek, zdolne do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb związanych z samoobsługą i nie wymagające specjalistycznej pomocy mogą korzystać z usług DDP „Złota Jesień” na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej przez dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku. Placówka dysponuje 27 miejscami i świadczy seniorom takie usługi jak:

- bytowe – m. in. miejsce pobytu przystosowane do bezpiecznego i aktywnego spędzania czasu wolnego, stały dostęp do ciepłych i zimnych napojów;
- opiekuńcze – pomoc w podstawowych czynnościach życiowych, tworzenie domowej atmosfery, pomoc w podstawowych czynnościach życiowych;
- wspierające – organizacja czasu wolnego, udział w zajęciach aktywizacyjnych i integracyjnych, m. in. terapeutycznych, podnoszących sprawność fizyczną, ułatwiających samodzielne funkcjonowanie i uczestnictwo w życiu społecznym, rozwój pasji i zainteresowań, zaspokajanie potrzeb kulturalnych i rekreacyjnych, kształtowanie nawyków i postaw prozdrowotnych, integracja pomiędzy seniorami, a środowiskiem lokalnym.

Kontakt: ul. Połczyńska 2a, 78-400 Szczecinek, tel. 94 37 453 24, +48 798 724 846, e-mail: sekretariat@mcw.szczecinek.pl.

Godziny otwarcia: MCW od poniedziałku do piątku w godz. 7:30-15:30; DDP „Złota Jesień” od poniedziałku do piątku w godz. 8:30-15:00.

Strona internetowa: <https://miejskiecentrumwsparcia.pl/>

6.8. Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku

Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku (PUP) realizuje zadania w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej poprzez udzielenie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy, a także pracodawcom w pozyskaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe. Osoby bezrobotne i niepełnosprawne zarejestrowane jako poszukujące pracy mogą skorzystać z usług i instrumentów rynku pracy ułatwiających wejście na rynek pracy, m. in. staży, szkoleń i wsparcia na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Przy realizacji swoich zadań PUP

współpracuje z pracodawcami oraz instytucjami wspierającymi aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych, w tym niepełnosprawnych ze względu na choroby psychiczne.

Powiatowy Urząd Pracy realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W ramach rehabilitacji zawodowej zapewnia się wsparcie osobom niepełnosprawnym w takim zakresie jak m. in.:

- finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu;
- przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;
- dofinansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych;
- dokonywanie zwrotu kosztu wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

Aktywizacja zawodowa osoby bezrobotnej ma istotne znaczenie dla utrzymania dobrego stanu zdrowia psychicznego. Stosunkowo wysoki poziom bezrobocia na terenie Powiatu Szczecineckiego sprzyja występowaniu zjawiska określanego jako depresja bezrobotnego. Szczególnie zagrożeni są nim młodzi ludzie pochodzący z miejscowości, w których funkcjonowały w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i w okresie transformacji ustrojowej Państwowe Gospodarstwa Rolne. Długotrwałe pozostawanie bez pracy zarobkowej jest przyczyną rozwoju depresji.

Urzędy pracy udzielają bezrobotnym pomocy (w tym osobom niepełnosprawnym), niezwłocznie po rejestracji, ustalają dla bezrobotnego profil pomocy, oznaczający właściwy ze względu na potrzeby bezrobotnego zakres form pomocy określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Bezrobotnemu nadawany jest jeden z trzech profili:

- profil pomocy I: pośrednictwo pracy, a także w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe lub formy pomocy;
- profil pomocy II: usługi i instrumenty rynku pracy, działania aktywizacyjne zlecone przez urząd pracy oraz inne formy pomocy z wyłączeniem programu Aktywizacja i Integracja;
- profil pomocy III: Program Aktywizacja i Integracja, działania aktywizacyjne zlecone przez urząd pracy, programy specjalne, skierowanie do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy lub podjęcia pracy w spółdzielni socjalnej zakładanej przez osoby prawne oraz w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe.

Podstawowymi formami aktywizacji zawodowej realizowanymi przez PUP są:

a) usługi rynku pracy:

- pośrednictwo pracy;
- poradnictwo zawodowe;
- organizacja szkoleń;

b) instrumenty rynku pracy:

- finansowanie kosztów przejazdu do pracodawcy zgłaszającego ofertę pracy lub do miejsca pracy, odbywania stażu, przygotowania zawodowego dorosłych lub odbywania zajęć w zakresie poradnictwa zawodowego w związku ze skierowaniem przez powiatowy urząd pracy;

- finansowanie kosztów zakwaterowania w miejscu pracy osobie, która podjęła zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych poza miejscem stałego zamieszkania (w przypadku skierowania przez powiatowy urząd pracy);
- dofinansowanie wyposażenia miejsca pracy, podjęcia działalności gospodarczej, kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa;
- refundowanie kosztów poniesionych z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem skierowanego bezrobotnego;
- finansowanie dodatków aktywizacyjnych;
- finansowanie kosztów zorganizowanego przejazdu bezrobotnych i poszukujących pracy, w związku z udziałem tych osób w targach pracy i giełdach pracy, organizowanych przez wojewódzki urząd pracy w ramach pośrednictwa pracy, w szczególności prowadzonego w ramach sieci EURES;
- skierowanie do odbycia stażu.

Kontakt:

- główna siedziba: ul. Koszalińska 91, 78-400 Szczecinek, tel. 94 37 288 80, e-mail: szsc@praca.gov.pl;

- filia PUP w Barwicach, ul. Pomorska 3, 78-460 Barwice, tel. 94 37 364 40, e-mail: szscba@praca.gov.pl.

Godziny otwarcia: poniedziałek, wtorek, środa i piątek w godz. 7:00-15:00; czwartek w godz. 8:00-16:00.

Strona internetowa: <https://szczecinek.praca.gov.pl/>

6.9. SM Sp. z o. o. w Bornem Sulinowie

SM Sp. z o. o. w Bornem Sulinowie jako podmiot leczniczy udziela świadczenia:

- zdrowotne z zakresu rehabilitacji leczniczej w ramach Rehabilitacyjnego Ogólnoustrojowego Ośrodka/Oddziału Dziennego, głównie dla osób chorych na stwardnienie rozsiane i/lub osób z innymi jednostkami chorobowymi z obszaru Polski w ramach podpisanej umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ);
- zdrowotne z zakresu rehabilitacji leczniczej w ramach fizjoterapii ambulatoryjnej między innymi dla lokalnej społeczności w ramach podpisanej umowy z NFZ;
- rehabilitacyjne na zasadach komercyjnych.

Dodatkowo SM Sp. z o. o. w Bornem Sulinowie prowadzi tzw. część hotelową – pobyt realizowany na zasadach komercyjnych, który obejmuje między innymi nocleg, wyżywienie, podstawowe usługi opiekuńcze oraz terapie nierefundowane przez NFZ oraz spotkania kulturalno-rekreacyjne dla osób z obszaru Polski korzystających z rehabilitacji w ramach Rehabilitacyjnego Ogólnoustrojowego Ośrodka/Oddziału Dziennego. Placówka nie jest oddziałem szpitalnym i nie zapewnia dla świadczeniobiorców całodobowego nadzoru lekarskiego oraz pielęgniarskiego.

Głównym zadaniem SM Sp. z o. o. w Bornem Sulinowie jest realizacja procesu wielospecjalistycznej, kompleksowej i skoordynowanej rehabilitacji skierowanej do osób chorych na stwardnienie rozsiane oraz inne jednostki chorobowe.

Zespół pracowników SM Spółka z o. o. w Bornem Sulinowie tworzą specjaliści z różnych dziedzin medycyny i nie tylko: lekarze ze specjalizacją w dziedzinie rehabilitacji

medycznej, lekarz specjalista w dziedzinie neurologii, lekarz specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych, fizjoterapeuta, logopeda/neurologopeda, psycholog, pielęgniarki, opiekunki medyczne, opiekunki, dietetyk, terapeuta zajęciowy, instruktor treningu psychomotorycznego, instruktor terapii muzyczno-rytmicznej oraz inni terapeuci prowadzący terapie uzupełniające, a także personel wspomagający i administracja.

SM Sp. z o. o. w Bornem Sulinowie realizuje najczęściej czterotygodniowe pobyty wraz z rehabilitacją w ramach Rehabilitacyjnego Ogólnoustrojowego Ośrodka/Oddziału Dziennego skierowaną głównie do osób chorych na stwardnienie rozsiane z całej Polski. W zakresie Rehabilitacyjnego Ogólnoustrojowego Ośrodka/Oddziału Dziennego SM Spółka z o. o. w Bornem Sulinowie realizuje: zabiegi fizjoterapeutyczne – między innymi kinezyterapię, fizykoterapię (np. elektroterapię, laseroterapię, magnetoterapię, światłolecznictwo, falę uderzeniową, ultradźwięki, elektromagnetoterapię), hydroterapię – masaże wirowe kończyn dolnych i górnych, terapię ręki, grupowe ćwiczenia w basenie rehabilitacyjnym, kriokomorę, ćwiczenia na sprzęcie rehabilitacyjnym np. rotory lub cykloergometr), konsultacje psychologiczne, terapię logopedyczną/neurologopedyczną indywidualną lub grupową, konsultacje lekarskie ze specjalistami w dziedzinie rehabilitacji medycznej, neurologii oraz chorób wewnętrznych oraz konsultacje z dietetykiem. Dodatkowo w ramach pobytu w SM Sp. z o. o. świadczone są również różnorodne popołudniowe terapie uzupełniające np. trening psychomotoryczny, zajęcia muzyczno-rytmiczne, terapia zajęciowa, dodatkowe zajęcia na basenie rehabilitacyjnym oraz spotkania kulturalno-rekreacyjne. W ramach Rehabilitacyjnego Ogólnoustrojowego Ośrodka/Oddziału Dziennego zakres pomocy psychologicznej obejmuje możliwość podstawowej konsultacji z psychologiem, która jest skierowana głównie do osób chorych na stwardnienie rozsiane lub inne jednostki chorobowe.

Koszty związane z realizacją świadczeń medycznych w ramach Rehabilitacyjnego Ogólnoustrojowego Ośrodka/Oddziału Dziennego pokrywane są przez NFZ na podstawie zawartej umowy, natomiast pobyt (obejmujący między innymi nocleg, wyżywienie, podstawowe usługi opiekuńcze oraz terapie nierefundowane przez NFZ oraz spotkania kulturalno-rekreacyjne) finansowany jest ze środków własnych pacjenta.

W zakresie fizjoterapii ambulatoryjnej SM Sp. z o. o. w Bornem Sulinowie realizuje zabiegi fizjoterapeutyczne dla mieszkańców Powiatu Szczecineckiego oraz okolic z różnymi jednostkami chorobowymi – między innymi kinezyterapię, fizykoterapię (np. elektroterapię, laseroterapię, magnetoterapię, światłolecznictwo, falę uderzeniową, ultradźwięki, elektromagnetoterapię), hydroterapię – masaże wirowe kończyn dolnych i górnych, kriokomorę oraz ćwiczenia na sprzęcie rehabilitacyjnym np. rotory lub cykloergometry. Koszty związane z realizacją świadczeń medycznych w ramach fizjoterapii ambulatoryjnej pokrywane są przez NFZ na podstawie zawartej umowy.

Kontakt: ul. Szpitalna 5, 78-449 Borne Sulinowo, tel. 94 37 338 05, tel. +48 795 402 363 (od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-14:30), e-mail: biuro@centrumsml.pl, rezerwacja@centrumsml.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00 (administracja), dla uczestników turnusu rehabilitacyjnego placówka jest czynna całodobowo.

Strona internetowa: <https://www.centrumsml.pl>.

6.10. „Patronka” Sp. z o. o. w Szczecinku

Patronka Sp. z o. o. w Szczecinku – podmiot leczniczy świadczy bezpłatne usługi w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, na podstawie umów zawartych z NFZ w rodzaju leczenie psychiatryczne i uzależnień w ramach komórek organizacyjnych.

Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia „Patronka” Sp. z o. o.

W ramach poradni są udzielane świadczenia ambulatoryjne i zdrowotne, obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, leczenie zaburzeń behawioralnych oraz działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych, w tym:

- porady diagnostyczne;
- konsultacje psychiatryczne i psychologiczne;
- leczenie farmakologiczne;
- podstawowe badanie diagnostyczne;
- psychoterapia indywidualna, psychoterapia rodzinna, psychoterapia i psychoedukacja grupowa;
- opinie w przedmiocie uzależnienia;
- współpraca z podmiotami i organizacjami działającymi w zakresie przeciwdziałaniu uzależnieniom i rozwiązywaniu problemów społecznych;
- realizacja postanowień sądowych w zakresie przymusu poddania się leczeniu uzależnień.

Kontakt: ul. Klasztorna 11, 78-400 Szczecinek; tel. 94 71 371 80, centrala tel. 94 37 401 06 (wew. 31 – gabinet terapeuty, wew. 32 – gabinet terapeuty); e-mail: ptuawpoczta@patronka.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do czwartku w godz. 8:00-18:00, piątki w godz. 8:00-15:00.

Strona internetowa: <https://www.patronka.pl/>.

Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu „Patronka” Sp. z o. o.

Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu dysponuje 18 miejscami dziennego pobytu. Czas pobytu wynosi 8 tygodni. Na oddziale udzielane są dzienne świadczenia zdrowotne, obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, leczenie zaburzeń behawioralnych oraz działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin uzależnionych, w tym:

- porady diagnostyczne;
- konsultacje psychiatryczne i psychologiczne;
- leczenie farmakologiczne;
- podstawowe badania diagnostyczne;
- psychoterapia indywidualna, psychoterapia rodzinna, psychoterapia i psychoedukacja grupowa;
- opinie o przedmiocie uzależnienia;
- współpraca z podmiotami i organizacjami działającymi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i rozwiązywaniu problemów społecznych;
- realizacja postanowień sądowych w zakresie przymusu poddania się leczeniu uzależnień;

- psychoterapia podtrzymująca w ramach rocznego planu zdrowienia – zjazdy absolwentów Dziennego Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu.

Ponad połowa oddziaływań terapeutycznych to świadczenia z zakresu psychoterapii grupowej. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku, zgodnie z harmonogramem dnia, w którym zaplanowano ponad 6 godzin zorganizowanych zajęć (indywidualnych i grupowych).

Kontakt: ul. Klasztorna 11, 78-400 Szczecinek; tel. 94 71 371 80, centrala tel. 94 37 401 06 (wew. 30 – gabinet terapeuty); e-mail: dotuapoczta@patronka.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-16:00.

Strona internetowa: <https://www.patronka.pl/>.

Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu „Patronka” Sp. z o. o.

Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu jest stacjonarnym, całodobowym oddziałem psychiatrycznym udzielającym świadczeń dla osób uzależnionych. Oddział dysponuje 28 miejscami, a czas pobytu wynosi 8 tygodni. Na oddziale udzielane są stacjonarne świadczenia zdrowotne, obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, leczenie zaburzeń behawioralnych oraz działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych, w tym:

- psychoterapia uzależnień (indywidualna i grupowa);
- opieka lekarska;
- opieka psychiatryczna i psychologiczna;
- leczenie farmakologiczne;
- leczenie dietetyczne;
- badania diagnostyczne;
- psychoterapia indywidualna, psychoterapia rodzinna, psychoterapia i psychoedukacja grupowa;
- opinie w przedmiocie uzależnienia;
- współpraca z podmiotami i organizacjami działającymi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i rozwiązywania problemów społecznych;
- realizacja postanowień sądowych w zakresie przymusu poddania się leczeniu uzależnień;
- psychoterapia podtrzymująca w ramach rocznego planu zdrowienia – zjazdy absolwentów Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu;
- działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin pacjentów przebywających na oddziale – Zjazdy Rodzin.

Kontakt: ul. Lelewela 15, 78-400 Szczecinek; tel. 94 37 295 05, centrala tel. 94 37 401 06 (wew. 15 – gabinet terapeuty); e-mail: otuapoczta@patronka.pl.

Godziny otwarcia: oddział funkcjonuje całodobowo.

Strona internetowa: <https://www.patronka.pl/>.

Zakład Opiekuńczo-Pielęgnacyjny dla chorych psychicznie „Patronka” Sp. z o. o.

Zakład Opiekuńczo-Pielęgnacyjny dla chorych psychicznie „Patronka” Sp. z o. o. funkcjonuje w trybie stacjonarnym jako oddział długoterminowej opieki psychiatrycznej. Oddział dysponuje 21 miejscami, a czas pobytu jest nieograniczony i jest uzależniony od stanu zdrowia pacjenta. Zakład udziela stacjonarnych świadczeń zdrowotnych, obejmujących diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób chorych psychicznie, wymagających specjalistycznej,

psychiatrycznej opieki w warunkach stacjonarnych (nie kwalifikujących się do opieki dziennej i środowiskowej).

Kontakt: ul. Lelewela 15, 78-400 Szczecinek; tel. 94 37 295 05, centrala tel. 94 37 401 06 (wew. 10 – sekretariat, 15 – dyżurka pielęgniarek); e-mail: zoppsypoczta@patronka.pl.

Godziny otwarcia: zakład funkcjonuje całodobowo.

Strona internetowa: <https://patronka.pl/>.

6.11. Ośrodki pomocy społecznej

Ośrodki pomocy społecznej są to jednostki organizacyjne wykonujące zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach (MGOPS) prowadzi działalność na rzecz mieszkańców miasta i gminy Barwice uwzględniając potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi. W strukturze organizacyjnej MGOPS działają: Warsztat Terapii Zajęciowej w Barwicach, Klub Senior+ w Barwicach oraz Placówka Wsparcia Dziennego w Formie Podwórkowej w miejscowości Ostrowąsy.

Działalność MGOPS w Barwicach we wspomnianym zakresie przejawia się w następujących działaniach:

- aktywności pracowników socjalnych na rzecz osób oraz rodzin będących w kryzysie zdrowia psychicznego w tym m. in.: poradnictwo, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, motywowanie do leczenia, pomoc w uzyskaniu orzeczeń lekarskich w zakresie niezdolności do pracy, orzeczeń o niepełnosprawności oraz określeniu stopnia niepełnosprawności;
- świadczeniu pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (dorosłych i dzieci);
- przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych celem rozpatrzenia wniosku o udzielenie wsparcia w formie wydania decyzji kierującej do Środowiskowego Domu Samopomocy „Słoneczko” w Barwicach;
- wspieraniu i pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, zwłaszcza w szukaniu informacji o pracy, pomocy w znalezieniu zatrudnienia lub alternatywnego zajęcia w ramach inicjatywy organizowanych przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Barwicach (np. zajęcia klubowe), pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Juchowie, uczestniczeniu w zajęciach w Środowiskowym Domu Samopomocy „Słoneczko” w Barwicach;
- finansowaniu zatrudnienia psychologa w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Barwicach;
- podejmowaniu działań interwencyjnych w zakresie hospitalizacji osób z zaburzeniami psychicznymi;
- podejmowaniu działań w zakresie inicjowania procesu ubezwłasnowolnienia osób cierpiących na choroby psychiczne;
- wydawaniu decyzji kierujących mieszkańców gminy do domów pomocy społecznej;
- realizowaniu programów adresowanych do osób z niepełnosprawnościami (w tym związanymi z zaburzeniami psychicznymi) i ich rodzin, m. in. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, „Opieka wytchnieniowa”;
- wsparciu seniorów poprzez tworzenie i wspieranie działalności Klubu Senior + w Barwicach;
- działaniu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy Domowej w Barwicach;

- rozpowszechnianiu informacji o możliwości skorzystania ze wsparcia przez osoby z zaburzeniami psychicznymi w Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku;
- rozpowszechnieniu wiedzy na temat zaburzeń natury psychicznej, profilaktyki i leczenia;
- informowaniu w siedzibie MGOPS o możliwości skorzystania z telefonu wsparcia dla osób w stanie kryzysu psychicznego (tel. +48 800 702 222) – jest to linia całodobowa i bezpłatna dla osób dzwoniących, a pod wskazanym numerem telefonu dyżurują psycholodzy Fundacji ITAKA;
- współpracy MGOPS z placówkami służby zdrowia, w tym z Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku;
- podejmowaniu działań wynikających z konieczności wsparcia osoby lub rodziny pozostającej w kryzysie zdrowia psychicznego uzależnionych od indywidualnych potrzeb.

Kontakt: ul. Czaplinecka 14, 78-460 Barwice, tel. 94 37 360 22, e-mail: sekretariat@mgops.barwice.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do środy i w piątek w godz. 7:15-15:15; w czwartki w godz. 8:00-16:00.

Klub Senior+ w Barwicach:

Kontakt: ul. Wojska Polskiego 15-17, 78-460 Barwice, e-mail: klubsenior@mgops.barwice.pl.

Godziny otwarcia: poniedziałki, środy i czwartki w godz. 9:00-16:00.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białym Borze

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białym Borze (MGOPS) prowadzi działalność na rzecz mieszkańców miasta i gminy Biały Bór uwzględniając potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi. Działalność MGOPS w Białym Borze we wspomnianym zakresie przejawia się w następujących działaniach:

- informowaniu o możliwości skorzystania przez mieszkańców gminy ze świadczeń finansowanych przez NFZ w Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku w zakresie pomocy psychiatrycznej, terapeutycznej, psychologicznej i psychoterapeutycznej;
- współpracy z Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku;
- współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Szczecinku na rzecz objęcia dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym pomocą psychologiczno-pedagogiczną;
- współpracy ze szkołami z terenu gminy Biały Bór w zakresie opieki psychologicznej skierowanej do dzieci i młodzieży: w Szkole Podstawowej im. J. Tuwima w Drzonowie w każdy czwartek przez 5 godzin przyjmuje psycholog (w godz. 8:00-13:00), ponadto w szkole prowadzone są zajęcia rewalidacyjne, korekcyjno-kompensacyjne, terapia pedagogiczna i zajęcia logopedyczne; w Zespole Szkół nr 1 im. H. Sienkiewicza w Białym Borze dzieci mogą uczestniczyć w zajęciach rewalidacyjnych, korekcyjno-kompensacyjnych, terapii pedagogicznej i zajęciach logopedycznych; uczniowie z Zespołu Szkół nr 7 w Białym Borze 2 razy w miesiącu uczestniczą w warsztatach organizowanych przez Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku;
- współpracy ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Turowie z filią we Gwdzie Wielkiej (na podstawie porozumienia pomiędzy gminą Biały Bór a gminą Szczecinek) w zakresie korzystania przez mieszkańców gminy Biały Bór z usług Środowiskowego Domu

Samopomocy w Turowie – placówka jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi;

- współpracy z placówkami zapewniającymi kształcenie specjalne dzieciom z terenu gminy Biały Bór (z Ośrodkiem Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym w Boblicach, z SOSW w Szczecinku); gmina zapewnia dowóz dzieci do wspomnianych ośrodków;
- możliwości świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w sytuacji, gdy wystąpi takie zapotrzebowanie;
- kierowaniu osób z zaburzeniami psychicznymi wymagającymi całodobowej specjalistycznej opieki do domów pomocy społecznej lub zakładów opiekuńczo-leczniczych przeznaczonych dla osób przewlekle psychicznie chorych;
- przyznawaniu osobom z zaburzeniami psychicznymi (niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym lub znacznym) zasiłków pielęgnacyjnych w ramach świadczeń rodzinnych;
- udzielaniu wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi m. in. przekazywanie żywności, praca socjalna, udzielanie porad, pomoc przy redagowaniu pism i nawiązywaniu kontaktu z instytucjami lub poradniami.

Kontakt: ul. Nadrzeczna 2A/2, 78-425 Biały Bór, tel. 94 37 397 18, 94 37 397 37, e-mail: sekretariat.ops@bialybor.com.pl.

Godziny otwarcia: poniedziałek w godz. 7:15-16:30, od wtorku do czwartku w godz. 7:15-15:15, piątek w godz. 7:15-14:00.

Strona internetowa: <https://mgopsbialybor.naszops.pl/>.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie prowadzi działalność na rzecz mieszkańców miasta i gminy Borne Sulinowo uwzględniając potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi. Działalność MGOPS w Bornem Sulinowie we wspomnianym zakresie przejawia się w następujących działaniach:

- świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- kierowaniu osób z zaburzeniami psychicznymi do Środowiskowego Domu Samopomocy w Bornem Sulinowie (ul. Targowa 5, 78-449 Borne Sulinowo), który jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, z niepełnosprawnością intelektualną oraz wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych;
- prowadzeniu w siedzibie MGOPS w Bornem Sulinowie Punktu Konsultacyjnego dla Osób Dotkniętych Przemocą: z pomocy psychologicznej korzystają osoby dotknięte przemocą domową oraz jej sprawcy, kierowani przez Zespół Interdyscyplinarny gminy Borne Sulinowo;
- zapewnieniu rodzicom osób z niepełnosprawnością intelektualną możliwości skorzystania dwa razy w miesiącu z pomocy psychologicznej (po wcześniejszym umówieniu) – MGOSP zapewnia dostęp do usługi w wymiarze 14 godzin miesięcznie.

Kontakt: ul. Lipowa 6, 78-449 Borne Sulinowo, tel. 94 37 339 59, e-mail: pomoc@bornesulinowo.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do środy w godz. 7:00-15:00, w czwartki w godz. 7:00-17:00, w piątki w godz. 7:00-13:00.

Strona internetowa: <https://mgops.bornesulinowo.pl/>.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grzmiącej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grzmiącej (GOPS) prowadzi działalność na rzecz mieszkańców gminy Grzmiąca uwzględniając potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi. Działalność GOPS w Grzmiącej we wspomnianym zakresie przejawia się w następujących działaniach:

- zapewnianiu mieszkańcom gminy dostępu do poradnictwa psychologicznego i psychiatrycznego;
- kierowaniu osób uzależnionych od alkoholu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i psychoterapeutów, którzy służą profesjonalnym wsparciem i pomocą rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym;
- współpracy GOPS z punktem konsultacyjnym dla rodzin w Grzmiącej, gdzie fachowej pomocy udziela mieszkańcom gminy terapeuta rodzinny;
- funkcjonowaniu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w którego skład wchodzi przedstawiciele różnych instytucji: szkół, GOPS, służby zdrowia, Policji i organizacji pozarządowych; kierowane są do niego rodziny, w których miały miejsce akty przemocy;
- współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Szczecinku, która wydaje orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, uczestnictwie w zajęciach rewalidacyjnych, nauczaniu indywidualnym i wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka;
- pomaganiu rodzinom kierować dzieci ze specjalnymi potrzebami do specjalistycznych placówek oświatowych: specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych lub młodzieżowych ośrodków socjoterapii, które umożliwiają realizację obowiązku szkolnego dzieciom i młodzieży upośledzonej w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim na poziomie szkoły podstawowej oraz zawodowej; wspomniane typy placówek umożliwiają wyrównanie deficytów rozwojowych wychowanków, rozwój umiejętności społecznych oraz zapobiegają niedostosowaniu społecznemu;
- organizowaniu opieki środowiskowej, tj. specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi, które są świadczone w miejscu zamieszkania klienta GOPS;
- współpracy z Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku, dzięki któremu mieszkańcy gminy Grzmiąca mają dostęp do kompleksowej pomocy psychiatrycznej, terapeutycznej, psychologicznej i psychoterapeutycznej w ramach ubezpieczenia w NFZ;
- współpracy z Fundacją Promocji Zdrowia Psychicznego i Psychoterapii „Drzwi Otwarte” w Szczecinku, w ramach w której mieszkańcy gminy Grzmiąca mogą korzystać z indywidualnych porad psychologicznych (usługi są świadczone raz w miesiącu po 3 godziny);
- realizowaniu przez pracowników socjalnych projektów adresowanych do osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych intelektualnie, które mają na celu poprawę ich dobrostanu psychicznego, integrację ze środowiskiem lokalnym oraz edukację i wymianę wiedzy (m. in. „Aktywni Niepełnosprawni – Szansa na lepsze jutro”, „Siła w tkwi w Nas”);
- współpracy GOPS z Warsztatami Terapii Zajęciowej w Barwicach, w których uczestniczą osoby niepełnosprawne z terenu gminy Grzmiąca;
- współpracy z rodzinami borykającymi się z wykluczeniem społecznym z racji na problemy intelektualno-psychiczne; z ramienia GOPS współpracę prowadzi asystent rodziny;

- współpracy z Powiatowym Zespołem Orzekania o Niepełnosprawności w Szczecinku w celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym (w tym z zaburzeniami psychicznymi) uzyskania orzeczenia;
- przyznawaniu osobom z zaburzeniami psychicznymi (niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym lub znacznym) zasiłków pielęgnacyjnych w ramach świadczeń rodzinnych.

Kontakt: ul. 1. Maja 7, 78-450 Grzmiąca, tel. 94 37 368 78, e-mail: gops@grzmiaca.org.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do środy w godz. 7:00-15:00, czwartek w godz. 7:00-16:00 i piątek w godz. 7:00-14:00.

Strona internetowa: <https://www.gops.grzmiaca.org.pl/>.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku (GOPS) prowadzi działalność na rzecz mieszkańców gminy Szczecinek uwzględniając potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi. Działalność GOPS w Szczecinku we wspomnianym zakresie przejawia się w następujących działaniach:

- kierowaniu osób z zaburzeniami psychicznymi do ośrodków wsparcia, w tym m. in. działającego na terenie gminy Szczecinek Środowiskowego Domu Samopomocy w Turowie z filią we Gwdzie Wielkiej;
- udzielaniu pomocy i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi polegających na organizacji wizyt u lekarza, załatwianiu spraw administracyjnych itp.;
- kierowaniu do domów pomocy społecznej dla osób psychicznie chorych, jeżeli dana osoba wymaga całodobowej opieki;
- udzielaniu pomocy rodzinom w kierowaniu dzieci do specjalnych placówek oświatowych, m. in. SOSW w Szczecinku;
- współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Szczecinku w zakresie wydawania opinii i orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, zajęć rewalidacyjnych i nauczania indywidualnego;
- wielopłaszczyznowym współdziałaniu z rodzinami osób psychicznie chorych;
- przyznawaniu osobom z zaburzeniami psychicznymi (niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym lub znacznym) zasiłków pielęgnacyjnych w ramach świadczeń rodzinnych.
- występowaniu do właściwego miejscowo sądu o umieszczenie danej osoby z zaburzeniami psychicznymi w szpitalu bez jej zgody;
- współpracy z zespołami wyjazdowymi z Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku;
- prowadzeniu Punku Konsultacyjnego, w którym w każdy wtorek w godz. od 14:00 do 16:00 można skorzystać z porad terapeuty;
- pomocy mieszkańcom gminy w wypełnianiu różnych formularzy urzędowych, m. in. wniosków o uzyskanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności; wniosków o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia w celu uzyskania świadczenia wspierającego.

Kontakt: ul. Piłska 3, 78-400 Szczecinek, tel. 94 37 470 77, e-mail: sekretariat@gopsszczecinek.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do środy i w piątek w godz. 7:00-15:00, w czwartek w godz. 7:00-16:00.

Strona internetowa: <https://gopsszczecinek.pl/>.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku (MOPS) prowadzi działalność na rzecz mieszkańców Szczecinka uwzględniając potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi. Działalność MOPS w Szczecinku we wspomnianym zakresie przejawia się w następujących działaniach:

a) działalności informacyjnej o formach pomocy i oparcia społecznego dostępnych na terenie Szczecinka i w regionie oraz udzielaniu pomocy w zakresie uzyskania dostępu do wymaganej formy wsparcia;

b) udzielaniu świadczeń z zakresu pomocy społecznej (pieniężnej i niepieniężnej), w tym usługi opiekuńcze, kierowanie do placówek wsparcia dziennego i całodobowego oraz praca socjalna tj.:

- motywowanie klientów do podjęcia i kontynuacji leczenia psychiatrycznego;
- monitorowanie sytuacji materialno-bytowej osób chorych psychicznie, a w razie potrzeby podejmowanie koniecznych działań z zakresu uzyskania wsparcia i dostępu do świadczeń;
- podejmowanie interwencji w środowisku, w sytuacjach tego wymagających;
- współdziałanie z rodzinami osób chorych psychicznie, szczególnie wspieranie ich w opiece nad chorymi lub zaburzonymi psychicznie członkami rodziny;
- aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi;
- nadzór i wspieranie w pełnieniu ról społecznych, w tym rodzicielskich;
- realizacja działań monitorujących sytuację na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- wskazywanie (na wnioski sądu) kandydatów na kuratorów, opiekunów prawnych osób ubezwłasnowolnionych z powodu chorób lub zaburzeń psychicznych;
- wnioskowanie do sądu o zgodę na umieszczenie w domu pomocy społecznej osób tego wymagających;
- występowanie do sądu o leczenie psychiatryczne bez zgody klienta w sytuacjach, gdy jego funkcjonowanie zagraża zdrowiu i życiu;
- kierowanie osób zaburzonych psychicznie do ośrodka wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi Środowiskowego Domu Pomocy Samopomocy „Walentynka”;
- obejmowanie klientów i ich rodzin specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowanymi w miejscu zamieszkania;
- kierowanie do domów pomocy społecznej osób chorych psychicznie wymagających całodobowej opieki, której nie można zapewnić w środowisku zamieszkania;
- w sytuacjach tego wymagających potwierdzanie uprawnień do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych;
- udzielanie pomocy finansowej;
- zapewnianie schronienia, żywności i ubrania.

Kontakt:

- ul. Wiejska 4, 78-400 Szczecinek, tel. 94 37 280 34, 94 37 280 00 (sekretariat), e-mail: sekretariat@mops.szczecinek.pl.

- ul. Koszalińska 89, 78-400 Szczecinek, tel. 94 37 280 50, e-mail: sekretariat@mops.szczecinek.pl.

Godziny otwarcia:

- ul. Wiejska 4: poniedziałek i wtorek w godz. 8:00-11:00, czwartek w godz. 14:00-16:00.

- ul. Koszalińska 89: poniedziałek, wtorek i piątek w godz. 8:00-13:00, czwartek w godz. 11:00-16:00.

Strona internetowa: <https://samorząd.gov.pl/web/mops-szczecinek>.

6.12. Środowiskowe domy samopomocy

Środowiskowe domy samopomocy (ŚDS), zwane inaczej ośrodkami wsparcia, służą budowaniu sieci oparcia społecznego i przygotowują do życia w społeczeństwie oraz funkcjonowania w środowisku. Są przeznaczone dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie. To placówki okresowego dziennego lub całodobowego pobytu, w którym osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą otrzymać częściową opiekę i pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz posiłek. Ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu. Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Decyzję o skierowaniu do ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i decyzję ustalającą odpłatność za korzystanie z usług w tych ośrodkach wydaje właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego prowadzącej lub zlecającej prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Turowie

Środowiskowy Dom Samopomocy w Turowie z filią we Gwdzie Wielkiej jest ośrodkiem typu ABC co oznacza że udziela wsparcia osobom dorosłym z zaburzeniami psychicznymi, w tym przewlekle chorym psychicznie (typ A), niepełnosprawnym intelektualnie w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także w stopniu lekkim przy jednoczesnym występowaniu innych zaburzeń w szczególności neurologicznych (typ B) oraz osobom wykazującym inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych, z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych (typ C).

Na podstawie porozumień pomiędzy organami jednostek samorządów gminnych, z usług ŚDS korzystają mieszkańcy gminy Szczecinek, miasta Szczecinek oraz gminy Biały Bór. Placówka dysponuje 40 miejscami dla osób z zaburzeniami psychicznymi: 20 miejsc w Turowie oraz 20 miejsc w filii we Gwdzie Wielkiej.

Celem działalności ŚDS w Turowie z filią we Gwdzie Wielkiej jest osiągnięcie przez uczestników umiejętności jak najbardziej samodzielnego pełnienia ról życiowych i społecznych. Ważnym elementem pracy jest integracja wyżej wymienionych osób ze społecznością lokalną poprzez ich społeczną aktywizację oraz współpraca z rodzinami.

Realizacja celów terapeutycznych odbywa się poprzez prowadzenie treningów indywidualnych i zespołowych. Treningi polegają na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu

umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym, obejmują w szczególności:

- trening funkcjonowania w codziennym życiu, w tym trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, trening kulinarny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi;
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym: kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury;
- trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej;
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym: rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych.

Terapia zajęciowa w głównej siedzibie ŚDS w Turowie odbywa się w pracowniach: gospodarstwa domowego, rękodzieła oraz w pracowni stolarskiej, natomiast w filii we Gwdzie Wielkiej zajęcia odbywają się w pracowni gospodarstwa domowego, rękodzieła oraz sali doświadczania świata. Wymienione pracownie terapii zajęciowej służą następującym celom:

- a) pracownia gospodarstwa domowego – celem działalności jest nauka samodzielnego przygotowywania posiłków i prowadzenia gospodarstwa domowego; uczestnicy samodzielnie planują menu, realizują z opiekunem zakupy w supermarkecie, przygotowują posiłki dla wszystkich uczestników; w pracowni gospodarstwa domowego zajęcia realizują wszyscy uczestnicy;
- b) pracownia stolarska – uczestnicy wykonują proste prace stolarskie polegające na obróbce drewna z użyciem narzędzi stolarskich; pracownia odpowiada również za utrzymanie porządku na terenie należącym do ośrodka oraz za drobne naprawy;
- c) pracownia rękodzieła – uczestnicy w tej pracowni wykonują prace rękodzielnicze; w ten sposób rozwijana jest sprawność manualna, poruszona zostaje wyobraźnia, kreatywność, wyzwalane są zainteresowania artystyczne, rozwijana jest koordynacja wzrokowo-ruchowa; w pracowni uczestnicy nabywają umiejętności podstaw pracy: systematyczności, punktualności, pilności, odpowiedzialności za sprzęt itp.; prace, które powstają w czasie zajęć w pracowni prezentowane są na wystawach;
- d) sala doświadczania świata – pomieszczenie przyjazne osobom z niepełnosprawnością sprzężoną; w tej sali bazuje się na aktywizacji lub wyciszaniu wybranych obszarów percepcji za pomocą światła, dźwięków, muzyki oraz różnorodnego sprzętu rozwijającego zdolności poznawcze; warunki wewnątrz sali pogłębiają poczucie bezpieczeństwa i wpływają korzystnie na stan psychofizyczny przebywających w niej osób.

W ramach działalności ŚDS w Turowie świadczone jest poradnictwo psychologiczne dla uczestników i ich rodzin. Placówka podejmuje działania mające na celu przeciwdziałanie społecznej dyskryminacji i stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez promocję zdrowia psychicznego, łącząc we współpracy różne grupy społeczne. Wspomniane działania są wspierane przez Stowarzyszenie „Droga”, które funkcjonuje od 2008 r. przy ŚDS w Turowie.

Ponadto, w ŚDS prowadzona jest rehabilitacja indywidualna i terapia ruchowa: zajęcia sportowe (wewnątrz budynku jak i na świeżym powietrzu, gry zespołowe, ćwiczenia ogólnorozwojowe i usprawniające), zajęcia rekreacyjne, turystyka (wycieczki krajoznawcze). W ramach zajęć muzycznych odbywają się zajęcia wokalne (grupowe i indywidualne), muzyczno-ruchowe, relaksacyjne, instrumentalne. Biblioterapia obejmuje wyjścia do biblioteki i czytanie książek.

Uczestnikom ŚDS udzielana jest pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym: uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia. W zależności od niepełnosprawności w ośrodku świadczona jest niezbędna opieka. W ramach świadczonych usług ŚDS współpracuje z rodzinami, placówkami służby zdrowia, organami administracji rządowej i samorządowej oraz z organizacjami społecznymi, pozarządowymi, charytatywnymi i wyznaniowymi.

Kontakt:

- siedziba główna: ul. Szkolna 1, 78-400 Turowo, tel. 94 37 513 83, e-mail: sdsturowo@interia.pl.

- filia: ul. Polna 21, 78-422 Gwda Wielka, tel. +48 797 520 142, e-mail: sdsturowo@interia.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00.

Strona internetowa: <https://sdsturowo.naszdsd.pl/>.

Środowiskowy Dom Samopomocy „Słoneczko” w Barwicach

Środowiskowy Dom Samopomocy „Słoneczko” w Barwicach jest dziennym ośrodkiem wsparcia typu ABC dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w którym profesjonalną opiekę i wsparcie otrzymują osoby dorosłe z zaburzeniami psychicznymi. Dom dysponuje 20 miejscami.

W ŚDS „Słoneczko” w Barwicach realizowane są treningi funkcjonowania w życiu codziennym, treningi umiejętności interpersonalnych, rozwiązywania problemów społecznych i treningi spędzania wolnego czasu. Prowadzona jest terapia zajęciowa i zajęcia dotyczące zachowań prozdrowotnych. Ponadto, świadczone jest poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i socjalne, udzielane jest wsparcie w zakresie opieki zdrowotnej oraz podejmowane są działania przygotowujące uczestników do podjęcia zatrudnienia. Opiekunowie dostosowują formy pracy z uczestnikiem do jego możliwości psychofizycznych, aktualnego samopoczucia i kondycji oraz zainteresowań. Dodatkowo raz w tygodniu organizowane są zajęcia z muzykoterapii i terapii ruchowej.

Uczestnicy ŚDS w Barwicach mają możliwość skorzystania z pomocy psychologa w przypadku trudności emocjonalnych, kryzysów, konfliktów oraz problemów. Realizacja poradnictwa psychologicznego odbywa się w następujących formach:

- wywiady z opiekunem lub rodzicem uczestnika w celu pogłębienia diagnozy psychologicznej na temat codziennego funkcjonowania psychospołecznego danego podopiecznego oraz poznania szerszego kontekstu problemu, a także wspólnego poszukiwania rozwiązywania istniejących problemów;
- doraźne stosowanie terapii psychologicznej, praca indywidualna z uczestnikiem wymagającym wsparcia wynikającego z bieżących potrzeb;

- prowadzenie zajęć edukacyjnych w zakresie sfery emocjonalno-społecznej;
- dokonywanie oceny stanu psychicznego uczestników oraz efektów terapii przy przedłożeniu pobytu lub w zależności od stanu zdrowia i potrzeb.

Poradnictwo psychologiczne odbywa się w każdą środę lub inny dzień uzgodniony z kierownikiem ŚDS na podstawie zawartej umowy (5 godzin w tygodniu).

ŚDS w Barwicach współpracuje z Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku oraz z Ośrodkiem Zdrowia Psychicznego „Alter Ego” w Szczecinku, gdzie uczestnicy ŚDS korzystają z usług lekarzy psychiatrów oraz pomocy zespołów środowiskowych. Dodatkowo nawiązano współpracę z Fundacją Promocji Zdrowia Psychicznego i Psychoterapii „Drzwi Otwarte” w Szczecinku w celu realizacji przedsięwzięć dotyczących zdrowego stylu życia, wsparcia szkoleniowego, superrewizji dla kadry, prowadzenia wspólnych warsztatów itp.

Kontakt: ul. Czaplinecka 14, 78-460 Barwice, tel. 94 37 321 63, e-mail: sds@mgops.barwice.pl, sdsbarwice@op.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00.

Strona internetowa: <https://barwice.pl/page/srodowiskowy-dom-samopomocy-sloneczko>.

Środowiskowy Dom Samopomocy „Walentynka” w Szczecinku

Środowiskowy Dom Samopomocy „Walentynka” w Szczecinku jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi typu ABC. Ośrodek wsparcia dysponuje 50 miejscami dla dorosłych osób z terenu miasta Szczecinek: 35 miejsc w ŚDS przy ul. Wodociągowej 6A w Szczecinku (dom typu AC) oraz 15 miejsc w ŚDS przy ul. Połczyńskiej 2A w Szczecinku (dom typu BC).

Celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy „Walentynka” jest podtrzymywanie i rozwijanie u osób z zaburzeniami psychicznymi umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia i funkcjonowania w społeczności lokalnej. Cel ten realizowany jest poprzez:

- systematyczne prowadzenie terapii zajęciowej w 7 pracowniach tematycznych (kulinarnej, stolarskiej, dziewiarsko-krawieckiej, plastycznej i technik różnych, arteterapii, umiejętności praktycznych, technik różnych) oraz zajęć w ramach kół zainteresowań (biblioterapii, komputerowych i medialnych, muzycznych, filmowych);
- prowadzenie treningów indywidualnych i zespołowych: funkcjonowania w codziennym życiu, umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, spędzania czasu wolnego, farmakologicznego;
- prowadzenie terapii ruchowej, w tym muzyczno-rytmicznej;
- poradnictwo psychologiczne dla uczestników i ich rodzin;
- psychoedukację;
- prowadzenie Klubu Aktywnego Poszukiwania Pracy;
- zapewnienie uczestnikom ciepłego posiłku;
- pomoc domownikom i ich rodzinom w załatwianiu spraw urzędowych;
- organizowanie warsztatów i zajęć edukacyjnych o charakterze ekologicznym, relaksacyjnym, artystycznym, ogrodniczym, kulinarnym;
- organizowanie wyjazdów i wyjazdów rekreacyjno-integracyjnych oraz turystycznych;

- organizowanie działań z zakresu kształtowania kompetencji społecznych oraz działań integracyjnych;
- organizowanie spotkań podtrzymujących tradycje;
- udział w cyklicznych spotkaniach ze sztuką.

Wspomniany powyżej trening funkcjonowania w życiu codziennym składa się z następujących obszarów: treningu dbałości o wygląd zewnętrzny, treningu higienicznego, treningu kulinarnego, treningu umiejętności praktycznych oraz treningu gospodarowania własnymi środkami finansowymi.

Natomiast trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów składa się z: kształtowania pozytywnych relacji z otoczeniem, psychoedukacji, zajęć integracyjno-relaksacyjnych oraz spotkań społeczności ŚDS.

Ostatni z treningów dotyczy spędzania wolnego czasu, na który składają się: kółko komputerowe, biblioterapia, terapia audiowizualna, spotkania z filmem oraz spotkania ze sztuką.

Kontakt: ul. Wodociągowa 6 A, 78-400 Szczecinek (typ AC); ul. Połczyńska 2 A, 78-400 Szczecinek (typ BC); tel. +48 531 074 300 (ul. Wodociągowa 6A), +48 537 555 832 (ul. Połczyńska 2A); e-mail: sekretariat@sds.szczecinek.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00.

Strona internetowa: <https://www.sds-szczecinek.pl/>.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Bornem Sulinowie

Środowiskowy Dom Samopomocy w Bornem Sulinowie jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi typu ABC. Placówka wsparcia dziennego dysponuje 40 miejscami. Skierowanie osoby do ŚDS następuje na podstawie decyzji MGOPS w Bornem Sulinowie.

Celem działalności ŚDS w Bornem Sulinowie jest podtrzymywanie i rozwijanie u osób z zaburzeniami psychicznymi umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia i funkcjonowania w społeczności lokalnej. Cel ten realizowany jest poprzez:

- rozwijanie zainteresowań i umiejętności uczestników z zakresu technik manualnych, dziewiarsko-krawieckich, plastycznych, stolarskich, muzycznych, komputerowych;
- poprawę kondycji fizycznej uczestników;
- nabywanie umiejętności roztropnego gospodarowania środkami finansowymi oraz wypracowanie nawyku unikania nabywania przedmiotów w systemie ratalnym lub pożyczkowym;
- podnoszenie umiejętności przygotowania prostych posiłków;
- kształtowanie umiejętności samodzielnego wykonywania prac porządkowych;
- kształtowanie umiejętności dbania o czysty i schludny wygląd oraz o higienę;
- zmiana dotychczasowych nawyków higienicznych uczestników, rozbudowana o zagadnienia związane ze zdrowiem i bezpieczeństwem w związku z rozprzestrzenianiem się chorób wirusowych;
- lepszą integrację ze środowiskiem lokalnym i kształtowanie pozytywnego odbioru uczestników ŚDS w najbliższym otoczeniu;

- poprawę umiejętności panowania nad własnymi emocjami i radzenia sobie w sytuacjach stresowych;
- kształtowanie poprawnych relacji między uczestnikami ŚDS;
- ułatwianie dostępu do świadczeń zdrowotnych i tym samym zapewnienie ciągłości leczenia osobom tego wymagającym;
- nabywanie nawyków celowej aktywności;
- stwarzanie szans do osiągnięcia sukcesów grupowych i indywidualnych podczas różnego rodzaju, przeglądów artystycznych, wystaw itp.;
- poprawę samoakceptacji;
- poznawanie technik korzystania z komunikatorów internetowych;
- nabywanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach wymagających udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej osobom poszkodowanym.

Zajęcia terapeutyczne w ŚDS w Bornem Sulinowie odbywają się zgodnie z planem pracy na dany rok w 6 pracowniach terapeutycznych przez 5 dni w tygodniu po 6 godzin dziennie, zgodnie z indywidualnymi planami postępowania wspierająco-aktywizującego, potrzebami oraz umiejętnościami uczestników:

- terapia zajęciowa – jest realizowana w oparciu o indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego w formie stacjonarnej, realizowanie treningów funkcjonowania w życiu codziennym, umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, spędzania czasu wolnego, umiejętności komunikacyjnych z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się;
- trening higieniczny – m. in. mycie i dezynfekcja rąk, mycie zębów, pogadanki na temat higieny;
- trening kulinarny – w formie tygodniowych, grupowych dyżurów;
- trening dbałości o wygląd zewnętrzny – systematyczne zmienianie odzieży w trakcie pobytu w ŚDS oraz pranie i prasowanie własnych ubrań przez uczestników podczas zajęć w placówce; rozmowy z uczestnikami na temat wyglądu i właściwego noszenia odzieży;
- trening budżetowy – planowanie wydatków, sposoby oszczędnego gospodarowania pieniędzmi, nauka odmawiania zaciągania pożyczek;
- trening umiejętności praktycznych – nauka obsługi sprzętów gospodarstwa domowego;
- trening spędzania czasu wolnego – rozwijanie zainteresowań w formie indywidualnej i grupowej;
- trening umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych sposobów porozumiewania się – kształtowanie pozytywnych relacji uczestników z innym i umiejętność radzenia sobie w miejscach publicznych;
- zajęcia ruchowe (sportowe, taneczne i rekreacyjne) – terapia poprzez taniec, spacer, gry i zabawy, korzystanie ze sprzętu sportowego ŚDS oraz siłowni zewnętrznej na terenie przyległego ogrodu;
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych – w zakresie redagowania pism do instytucji, kierowaniu do właściwych instytucji w zależności od rodzaju sprawy;
- trening farmakologiczny – umiejętne korzystanie ze środków leczniczych i leków, pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych, pomoc w zakupie i wydawaniu leków;
- dowożenie uczestników ŚDS na systematyczne kontrole do poradni medycznych oraz Centrum Zdrowia Psychicznego w Szczecinku;

- prowadzenie prac pielęgnacyjnych przez uczestników w ogrodzie ŚDS;
- zajęcia muzyczne – śpiew, nauka gry na instrumentach, przygotowania do występów, oprawa muzyczna występów;
- poradnictwo psychologiczne – rozmowy terapeutyczne i interwencyjne uczestników i opiekunów z psychologiem oraz zajęcia z psychoedukacji;
- pierwsza pomoc – zajęcia prowadzone przez instruktora pierwszej pomocy.

Kontakt: ul. Targowa 5, 78-449 Borne Sulinowo, tel. 94 37 332 77, e-mail: sdsborne@gmail.com.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-16:00.

Strona internetowa: <http://sds.bornesulinowo.ibip.pl/public/?id=227326>.

6.13. Warsztaty terapii zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej (WTZ) jest placówką, która daje osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej. Warsztat nie jest placówką samodzielną, ale stanowi część większej struktury organizacyjnej. WTZ mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty. Uczestnikami warsztatów mogą być osoby, które mają wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej zawarte w orzeczeniu. Zgłoszenia osób, które chcą uczestniczyć w warsztacie przyjmuje i zatwierdza jednostka, która ma utworzyć warsztat lub która już go prowadzi, w uzgodnieniu z powiatowym centrum pomocy rodzinie. Terapię prowadzoną w warsztacie realizuje się na podstawie indywidualnego programu rehabilitacji uczestnika. W programie określa się formy i zakres rehabilitacji, metody i zakres nauki umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, umiejętności zawodowych, które pozwalają uczestniczyć w szkoleniu zawodowym albo podjąć pracę. Określone są także formy współpracy z rodziną lub opiekunami, planowane efekty rehabilitacji oraz osoby odpowiedzialne za realizację programu rehabilitacji.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Barwicach

Warsztat Terapii Zajęciowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką pobytu dziennego, która działa w strukturach MGOPS w Barwicach. W WTZ uczestniczy 40 osób powyżej 18. roku życia wobec których orzeczono umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności i posiadają wskazanie do uczestniczenia w terapii zajęciowej. WTZ w Barwicach realizuje zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością intelektualną, zaburzeniami psychicznymi oraz zaburzeniami sprzężonymi, które zmierzają do ogólnego rozwoju, poprawy sprawności psychofizycznej niezbędnej do prowadzenia samodzielnego i aktywnego życia na miarę indywidualnych predyspozycji tych osób. Realizacji wspomnianych zadań służy terapia zajęciowa, która odbywa się w różnych pracowniach WTZ: pracowni rękodzieła artystycznego, pracowni ceramicznej, pracowni małej poligrafii, pracowni poligraficzno-komputerowej, pracowni gospodarstwa domowego, pracowni obróbki drewna i metalu, pracowni stymulowania wielopoziomowego i wikliniarskiej

W ramach obranego przez placówkę celu, tj. zapewnienia osobom niepełnosprawnym opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku

rodzinnym i społecznym organizuje się zajęcia warsztatowe z wykorzystaniem różnorodnych form terapii:

- treningi umiejętności społecznych: trening ekonomiczny, planowanie i robienie zakupów; porządkowanie i organizowanie miejsca pracy; proszenie o pomoc; radzenie sobie w instytucjach i korzystanie z ich usług (poczta, przychodnia, urząd, kawiarnia itp.); reagowanie na zaczepki i namowy, obrona swoich praw;
- treningi higieniczne: kształtowanie nawyku codziennego dbania o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny; dbanie o estetykę i adekwatny do pory roku i okoliczności ubiór; zabiegi higieniczne, pielęgnacyjne, kosmetyczne i fryzjerskie;
- treningi gospodarowania (kulinarny i porządkowy): nauka samodzielnego i właściwego sposobu odżywiania i przygotowywania posiłków, gotowanie, pieczenie ciast, przyrządzanie prostych dań oraz tradycyjnych potraw na wspólną Wigilię i śniadanie Wielkanocne oraz inne spotkania okolicznościowe; nakrywanie do stołu, obsługa sprzętów kuchennych (AGD) oraz umiejętność ich zastosowania;
- treningi komputerowe: nauka korzystania z komputerów osobistych (gry, edytor tekstu, obróbka zdjęć, tworzenie plików, odtwarzanie muzyki, filmów itp.) i internetu, obsługa kserokopiarki, laminarki, aparatu fotograficznego, niszczarki, przygotowanie do seansów filmowych, prace biurowe;
- zajęcia stolarskie: nauka czynności związanych z majsterkowaniem, bezpieczne i zgodne z przeznaczeniem posługiwanie się narzędziami, wykonywanie prostych elementów z drewna oraz prostych napraw;
- arteterapia – realizacja własnej ekspresji twórczej poprzez: rysunek, malarstwo, haft, gobelin, szydełkowanie, szycie ręczne i maszynowe, decoupage, wypalanie w drewnie, tworzenie kart świątecznych i stroików;
- treningi relaksacyjne – odprężenie i rozładowanie napięcia, wyciszenie poprzez słuchanie muzyki, filmoterapię, zabawy taneczne, spacer;
- treningi zawodowe – nabywanie i doskonalenie kompetencji miękkich (m. in. samodzielności, komunikatywności, organizacji pracy własnej), nauka i doskonalenie umiejętności poprawnego odbioru informacji oraz kształtowanie umiejętności do przekształcania informacji (interpretacja, możliwości, konsekwencje i decyzje);
- działania rehabilitacyjne oraz terapeutyczne (wzmocnienie u uczestników pewności siebie, rozwinięcie ich osobowości, nabycie nowych umiejętności i kompetencji społecznych, podniesienie poziomu samodzielności i zaradności, pokazanie różnych form spędzania wolnego czasu, rozwinięcie zainteresowań);
- prowadzenie zajęć w formie indywidualnej oraz grupowej, nie tylko motywującej do wykonywania określonych zadań, ale również tworzącej poczucie przynależności.

W WTZ w Barwicach prowadzone są działania w zakresie psychoedukacji w kontekście chorób, sytuacji kryzysowych oraz kształtowania świadomych lub wyuczonych postaw wobec własnego zdrowia:

- indywidualne prace z psychologiem – monitorowanie potrzeby kontaktu z lekarzem psychiatrą lub innym specjalistą, edukacja uczestników dotycząca systematycznej kontroli lekarskiej i rzetelnego przekazywania istotnych dla zdrowia informacji, regularnego lub doraźnego zażywania leków, wsparcie emocjonalne dla uczestników WTZ i omawianie bieżących trudności w funkcjonowaniu (zdobywanie wiedzy o sobie samym i otoczeniu),

poznanie strategii radzenia sobie w sytuacjach problemowych, zmniejszenie postawy bezradności;

- prace w grupie z psychologiem – angażowanie uczestników do wspólnych działań, nauka umiejętności nawiązywania i podtrzymywania kontaktów i respektowania norm społecznych (normy grupowe i ustalanie granic), kontrola zachowania (radzenie sobie z emocjami własnymi i innych), nauka współpracy w grupie, poprawa koncentracji uwagi, praktykowanie samokontroli, zapobieganie izolacji i pomoc w przezwyciężaniu lęków, rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem (praktykowanie strategii), nauka tolerancji i kompromisu w praktyce, uświadomienie zasobów własnych; psycholog konsultuje z zespołem terapeutów rozpoznane problemy i uzgadnia metody indywidualnej pomocy; podejmuje współpracę z rodzinami, której podstawowym celem jest uruchomienie zachowań adekwatnych do potrzeb uczestników; wspólnie z zespołem organizuje środowiskową pomoc lub opiekę społeczną; w razie wystąpienia potrzeby współpracuje z Policją i służbą zdrowia na rzecz właściwego funkcjonowania uczestnika WTZ i jego rodziny;

- prace grupowe z fizjoterapeutą-rehabilitantem – mobilizowanie do systematycznej aktywności fizycznej i korzystania w pełni z wyposażenia pracowni (bieżnia, rowerki, piłki, drążki, drabinki itp.) oraz regularnych i ukierunkowanych ćwiczeń.

Ponadto, w WTZ prowadzone są Zajęcia Klubowe zwiększające poziom integracji społecznej uczestników (osób z niepełnosprawnością) ze społecznością lokalną.

Kontakt: ul. Kościuszki 3, 78-460 Barwice, tel. 94 37 363 22, +48 692 155 432, e-mail: adam_kawa@op.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00.

Strona internetowa: <https://barwice.pl/page/warsztat-terapii-zajeciowej-w-barwicach>.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Szczecinku

Warsztat Terapii Zajęciowej w Szczecinku prowadzi Stowarzyszenie „ATUT” z siedzibą w Szczecinku. WTZ w Szczecinku dysponuje 30 miejscami. Celem WTZ jest stwarzanie osobom z niepełnosprawnościami w stopniu umiarkowanym i znacznym możliwości uczestniczenia w rehabilitacji społecznej i zawodowej. Uczestnikami WTZ mogą być osoby niepełnosprawne, które ukończyły 18. rok życia i posiadają orzeczenie o niepełnosprawności wraz z kwalifikacją do uczestnictwa w terapii zajęciowej.

Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywa się zgodnie z Planem Działalności Warsztatu i programami poszczególnych 6 pracowni profilowanych: rękodzieła, krawieckiej, gospodarstwa domowego, zawodowej, stolarskiej i umiejętności praktycznych.

Poza terapią zajęciową w WTZ odbywają się zajęcia: ruchowe, ogólnousprawniające, komunikacji społecznej i terapii psychologicznej, rewalidacyjne i muzykoterapia. Dla każdego z uczestników WTZ opracowywany jest indywidualny program rehabilitacji, który ukierunkowany jest na: ogólne usprawnianie; rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego, w tym zaradności osobistej dzięki stosowaniu różnych technik terapii zajęciowej; przygotowanie do życia w środowisku społecznym w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w życiu, a także poprawę

kondycji fizycznej i psychicznej; rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających późniejsze podjęcie pracy zawodowej w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej bądź szkolenia zawodowego.

Rehabilitacja zawodowa w WTZ realizowana jest w formie treningu pracy oraz praktyk zawodowych.

Dodatkowo Stowarzyszenie „ATUT” w ramach prowadzonego WTZ realizuje zajęcia w ramach programu „Zajęcia klubowe w WTZ”, finansowanego ze środków PFRON. Uczestnikami zajęć klubowych mogą być:

- osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), które były uczestnikami WTZ i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia;
- osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), znajdujące się na prowadzonej przez podmiot prowadzący WTZ liście osób (o której mowa w art. 10f ust. 2a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych), których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w WTZ.

Podania o przyjęcie osoby z niepełnosprawnościami do uczestnictwa w Warsztacie Terapii Zajęciowej można składać w siedzibie Stowarzyszenia „ATUT” w Szczecinku.

Kontakt: ul. Połczyńska 2a, 78-400 Szczecinek, tel. 94 37 453 89, +48 600 404 974; e-mail: biuro@atut-szczecinek.org.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00.

Strona internetowa: <https://www.atut-szczecinek.org/>.

6.14. Fundacja im. Stanisława Karłowskiego w Juchowie – Zakład Aktywności Zawodowej w Juchowie

Zakład Aktywności Zawodowej w Juchowie (ZAZ) jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostką Fundacji im. Stanisława Karłowskiego w Juchowie. ZAZ funkcjonuje w ramach chronionego rynku pracy o profilu rolniczo-produkcyjnym (ekologiczne rolnictwo i przetwórstwo). Działalność ZAZ jest skierowana do osób z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym i umiarkowanym, głównie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz chorobami psychicznymi. Placówka zapewnia 51 miejsc pracy.

Osoby z niepełnosprawnością zatrudniane są w ZAZ na stanowiskach pomocniczych (pracownik działu), zgodnie z predyspozycjami i ewentualnymi kwalifikacjami; w przypadku braku kwalifikacji, osoby zatrudniane przechodzą odpowiednie szkolenie. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej, osoby z niepełnosprawnością zatrudniane są w ZAZ w wymiarze 0,5-0,8 etatu oraz na umowach na okres próbny, czas określony i czas nieokreślony.

ZAZ prowadzi działalność produkcyjną i usługową w zakresie:

- działalności wytwórczej, opartej na ekologicznej uprawie ziół, warzyw i owoców oraz przetwórstwie produktów rolnych metodami ekologicznymi;
- działalności rękodzielniczej;

- działalności usługowej w zakresie prac porządkowych, pielęgnacji i kształtowania terenu oraz opieki nad zwierzętami hodowlanymi rodzimych ras w zagrodzie edukacyjnej;
- sprzedaży wyprodukowanej żywności, wyrobów rzemiosła oraz usług;
- organizacji procesów technologicznych i dostosowania stanowisk pracy uwzględniających możliwości i predyspozycje zatrudnionych osób z niepełnosprawnościami.

Ponadto, zakład dla swoich pracowników z niepełnosprawnościami organizuje rehabilitację społeczną, fizyczną i medyczną oraz szkolenia podnoszące umiejętności i kompetencje zawodowe pracowników z niepełnosprawnościami. Pracownicy z niepełnosprawnością psychiczną otrzymują wsparcie w zakresie leczenia (monitorowanie wizyt w poradni zdrowia psychicznego, dostęp do psychologa – poradnictwo indywidualne oraz zajęcia grupowe). Pracownicy ZAZ mogą również skorzystać z usług pielęgniarki.

Działalność ZAZ w Juchowie prowadzona jest w czterech obszarach:

- ogród i manufaktura – w okresie od wiosny do jesieni uprawa ziół, owoców, warzyw do przetwórstwa; w okresie zimowym prace rękodzielnicze w pracowni manufaktury: wyplatanie koszy wiklinowych, wytworów użytkowych i dekoracyjnych z drewna, sklejk, wyrób świec, itp.;
- przetwórstwo – produkcja syropów, soków, napojów ziołowych, owocowych i owocowo-warzywnych, ziołowych mieszanek herbacianych, oleju tłoczonego na zimno, dżemów, przetworów warzywnych, suszy ziołowych, zakwasów warzywnych;
- piekarnia – produkcja pieczywa na bazie zakwasu: chlebów i bułek; produkcja ciastkarska (ciastka kruche, pierniczki, ciasta sezonowe) oraz makaronu;
- usługi – prowadzenie ekologicznej szkółki roślin, pielęgnacja terenów zielonych, nasadzeń śródpolnych, rabat kwiatowych, zakładanie łąk kwietnych; prace porządkowe wewnątrz i na zewnątrz obiektów, obsługa zagrody ze zwierzętami.

ZAZ przygotowuje osoby z niepełnosprawnościami do pracy na stanowiskach: ogrodnik, zbieracz ziół; pomocnik piekarza; pracownik przetwórstwa żywności; oraz pracownik terenów zielonych.

Dzięki zatrudnieniu w ZAZ osoby z niepełnosprawnościami otrzymują szansę na: wzrost wiedzy, umiejętności i doświadczenia; poszerzenie kontaktów społecznych; wzrost poczucia własnej wartości, samodzielności i niezależności; oraz zatrudnienie na otwartym rynku pracy.

Osoby zainteresowane zatrudnieniem powinny złożyć podanie o pracę wraz z życiorysem do biura ZAZ w Juchowie. Zatrudnienie osób z niepełnosprawnością w ZAZ w Juchowie nie odbywa się na bieżąco z racji na brak wolnych etatów. Kandydaci do pracy w ZAZ oczekują w kolejce do zatrudnienia.

Kontakt: Juchowo 54A, 78-446 Silnowo; tel. 94 37 538 21, +48 728 942 146; e-mail: zaz@juchowo.org.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:30-15:30.

Strona internetowa: <https://www.juchowo.org/>.

6.15. Szkoły ponadpodstawowe

W szkołach ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Szczecinecki są zatrudnieni psychologowie i pedagodzy, którzy wspierają uczniów i ich rodziców.

Kwestię pracy psychologów w szkołach ponadpodstawowych reguluje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w szkole polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie w szkole, w celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu szkoły oraz w środowisku społecznym.

Potrzeba objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole wynika w szczególności: z niepełnosprawności; z niedostosowania społecznego; z zagrożenia niedostosowaniem społecznym; z zaburzeń zachowania lub emocji; ze szczególnych uzdolnień; ze specyficznych trudności w uczeniu się; z deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych; z choroby przewlekłej; z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych; z niepowodzeń edukacyjnych; z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi; z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana w szkole rodzicom uczniów i nauczycielom polega na wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększenia efektywności pomocy udzielanej uczniom.

Do zadań pedagoga i psychologa w szkole należy w szczególności:

- a) prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki;
- b) diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu szkoły;
- c) udzielanie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- d) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
- e) minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- f) inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych;
- g) pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- h) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w:

- rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki;
- udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole jest dobrowolne i nieodpłatne. Pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizuje dyrektor szkoły, a udzielają jej uczniom w szkole nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści wykonujący w szkole zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności psycholog, pedagog, pedagog specjalny, logoped, doradca zawodowy i terapeuta pedagogiczny.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i udzielana we współpracy z: rodzicami uczniów; poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi; placówkami doskonalenia nauczycieli; innymi szkołami; organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie:

- klas terapeutycznych;
- zajęć rozwijających uzdolnienia;
- zajęć rozwijających umiejętności uczenia się;
- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych;
- zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
- zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu – w przypadku uczniów szkół ponadpodstawowych;
- indywidualizowanej ścieżki kształcenia;
- porad i konsultacji;
- warsztatów.

W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana rodzicom uczniów i nauczycielom w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń.

Do zadań nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów w szkole należy w szczególności:

- rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów;
- określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- rozpoznawanie przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie uczniów i ich uczestnictwo w życiu szkoły;
- podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi kompetencji oraz potencjału uczniów w celu podnoszenia efektywności uczenia się i poprawy ich funkcjonowania;
- współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną w procesie diagnostycznym i postdiagnostycznym, w szczególności w zakresie oceny funkcjonowania uczniów, barier

i ograniczeń w środowisku utrudniających funkcjonowanie uczniów i ich uczestnictwo w życiu szkoły oraz efektów działań podejmowanych w celu poprawy funkcjonowania ucznia oraz planowania dalszych działań.

I Liceum Ogólnokształcące im. Księżnej Elżbiety w Szczecinku

Kontakt: ul. Ks. Elżbiety 1, 78-400 Szczecinek, tel. 94 37 400 32, e-mail: lo.szczecinek@gmail.com.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00.

Strona internetowa: <https://lo1.edupage.org/>.

Zespół Szkół nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Szczecinku

Kontakt: ul. Szczecińska 47, 78-400 Szczecinek, tel. 94 37 431 22, e-mail: sekretariat@zs1ken.szczecinek.gawex.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00; konsultacje psychologiczne w poniedziałek i środę w godz. 8:00-15:15.

Strona internetowa: <https://zs1ken.pl/>.

Zespół Szkół nr 2 im. Księcia Wacława IV w Szczecinku

Kontakt: ul. 1 Maja 22, 78-400 Szczecinek; tel. 94 37 402 46, 94 37 141 84; e-mail: sekretariat@zs2wacslaw.eu.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:30; konsultacje psychologiczne: w poniedziałek w godz. 8:30-13:30, we wtorek w godz. 10:30-14:30, w środę w godz. 8:30-13:30, w czwartek w godz. 11:00-15:00, w piątek w godz. 10:00-14:00.

Strona internetowa: <https://www.zs2wacslaw.eu/>.

Zespół Szkół nr 6 im. Stanisława Staszica w Szczecinku

Kontakt: ul. St. Staszica 15, 78-400 Szczecinek, tel. 94 373 10 89, e-mail: swiatki@wp.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00; konsultacje psychologiczne: w poniedziałek w godz. 12:15-14:15, we wtorek w godz. 8:00-14:00, w środę w godz. 11:15-15:00, w czwartek w godz. 8:00-10:15.

Strona internetowa: <https://www.zsswiatki.pl/>.

Zespół Szkół nr 7 w Białym Borze

Działania szkoły w zakresie ochrony zdrowia psychicznego:

- cykl spotkań z przedstawicielami CZP w Szczecinku adresowanych do uczniów i rodziców;
- współpraca z REHA MEDICA Centrum Rehabilitacyjno-Medyczne w Szczecinku mająca na celu zapewnienie wczesnej diagnostyki i terapii w zaburzeniach rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewnienie dostępności do opieki i wsparcia psychologicznego (cotygodniowe konsultacje z psychologiem lub psychoterapeutą dla uczniów wymagających wspomnianych świadczeń);
- realizacji programów profilaktycznych pt. „Godzina dla młodych głów” oraz „Dobry temat” mających na celu promocję zdrowia psychicznego i zapobieganie uzależnieniom.

Kontakt: ul. Brzeźnicka 10, 78-425 Biały Bór, tel. 94 37 390 19, e-mail: zserbial@poczta.onet.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00.

Strona internetowa: <https://zsbialybor.pl/>.

Zespół Szkół Technicznych w Szczecinku

Zespół Szkół Technicznych w Szczecinku (ZST) jako placówka oświatowa zatrudnia pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego i psychologa, którzy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Pomocą objęci są wszyscy uczniowie naszej szkoły w godzinach otwarcia placówki oraz rodzice i pracownicy szkoły według potrzeb.

Szkoła współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Szczecinku w zakresie podejmowania działań profilaktyczno-wychowawczych:

- organizacja spotkań ze specjalistami ds. nieletnich i patologii podejmujących tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym, na podstawie których opracowuje się procedury postępowania m. in.: w związku z różnymi zagrożeniami;
- organizacja spotkań tematycznych dla młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m. in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości oraz na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń;
- udzielanie przez Policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły;
- uczestnictwo w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich;
- realizacja szkolnego programu profilaktycznego „Agresji mówimy: Nie!”;
- szkolenie rodziców na temat cyberprzemocy.

ZST współpracuje również z kuratorami Sądu Rejonowego w Szczecinku w zakresie:

- informowania o sytuacji szkolnej uczniów;
- informowania o sytuacji zagrożenia demoralizacją uczniów wynikającą z nierealizowania obowiązku szkolnego oraz nieodpowiednich i niebezpiecznych zachowań na terenie szkoły zagrażających życiu i zdrowiu;
- spotkań z kuratorem zawodowym w celu ujednoczenia oddziaływań w przypadku uczniów i rodzin objętych nadzorem kuratorskim oraz uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Ponadto, szkoła realizuje wspólnie z Centrum Zdrowia Psychicznego w Złocieńcu (MSWiA) zajęcia profilaktyczne prowadzone przez trenerów i psychologów pt. „Depresja” (zapobieganie depresji, radzenie sobie w trudnych sytuacjach) oraz konferencje na temat zdrowia psychicznego.

W ramach kooperacji z Centrum Pozytywnej Edukacji w Warszawie, pracownicy ZST biorą udział w szkoleniach, warsztatach i konferencjach dla realizatorów międzynarodowego programu profilaktyki uniwersalnej i promocji zdrowia psychicznego „Iskra odporności”, „Strażnicy uśmiechu” i „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”.

Kontakt: ul. Koszalińska 81, 78-400 Szczecinek; tel. 94 37 404 41 wew. 20, 94 37 404 41 wew. 29; e-mail: zst.szczecinek@interia.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00.

Strona internetowa: <https://zstszczecinek.edupage.org/>.

6.16. Organizacje pozarządowe

Fundacja „Jaś i Małgosia” Szkoły i Placówki Terapeutyczne w Szczecinku

Fundacja „Jaś i Małgosia” Szkoły i Placówki Terapeutyczne prowadzi w Szczecinku kilka podmiotów, których zadaniem jest pomoc dzieciom i młodzieży ze spektrum autyzmu oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną jest niepełnosprawność intelektualna:

- Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Jaś i Małgosia”:

Poradnia specjalizuje się we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka, badaniu poziomu inteligencji skalą Stanford-Binet 5 oraz diagnozie autyzmu (ADOS-2 i ADI-R).

Kontakt: ul. Klasztorna 11, 78-400 Szczecinek, tel. +48 884 888 509, e-mail: n.kalisiak@orew.pl.

Godziny otwarcia: wymagany wcześniejszy kontakt telefoniczny.

- Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Jaś i Małgosia”:

Kontakt: ul. Klasztorna 11, 78-400 Szczecinek, tel. +48 884 888 509, e-mail: n.kalisiak@orew.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-16:00.

- Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy:

Kontakt: ul. Klasztorna 1, ul. Klasztorna 11, 78-400 Szczecinek, tel. +48 884 888 509, e-mail: n.kalisiak@orew.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-16:00.

- Terapeutyczna Szkoła Podstawowa:

Kontakt: Plac Zesłańców Sybiru 1, 78-400 Szczecinek, tel. +48 884 888 509, e-mail: n.kalisiak@orew.pl.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-16:00.

Wszystkie wymienione powyżej placówki wchodzą w skład Centrum Autyzmu i Niepełnosprawności Sprzężonych w Szczecinku.

Kontakt: ul. Bohaterów Warszawy 31-35 pok. 406-407, 78-400 Szczecinek, tel. +48 531 740 007, e-mail: jasimalgosia@fikk.pl.

Strona internetowa: <https://www.xn--jaimagosia-e0b01a.pl/>.

Fundacja Promocji Zdrowia Psychicznego i Psychoterapii „Drzwi Otwarte” w Szczecinku

Zadaniami statutowymi Fundacja Promocji Zdrowia Psychicznego i Psychoterapii „Drzwi Otwarte” w Szczecinku są:

- promowanie zdrowia psychicznego, pomocy psychologicznej i psychoterapii;

- udzielanie pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej dzieciom młodzieży i osobom dorosłym, a także osobom narażonym na wykluczenie społeczne;
- propagowanie różnych form pomocy psychologicznej, psychoterapii, socjoterapii oraz mediacji rodzinnych i społecznych;
- popularyzacja idei counsellingu;
- ułatwianie dostępu do różnych form pomocy psychologicznej oraz rozwoju osobistego;
- prowadzenie działalności edukacyjnej i wydawniczej w zakresie popularyzacji pomocy psychologicznej;
- prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy, rozwijaniu się zaburzeń psychicznych i uzależnień;
- organizowanie i prowadzenie konferencji;
- organizowanie i prowadzenie kolonii, półkolonii i obozów terapeutycznych oraz zajęć rozwojowych dla dzieci i młodzieży, osób dorosłych;
- organizowanie szkoleń i warsztatów;
- integracja i reintegracja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych i z niepełnosprawnościami.

Fundacja swoje cele realizuje poprzez:

- prowadzenie pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej, socjoterapii i mediacji;
- przeprowadzanie diagnoz spektrum autyzmu, ADHD, funkcji poznawczych, diagnozy psychologicznej, diagnozy logopedycznej i diagnozy miofunkcjonalnej;
- prowadzenie terapii behawioralnej, logopedycznej, neurologopedycznej, miofunkcjonalnej, pedagogicznej i psychologicznej;
- prowadzenie zajęć edukacyjno-rozwojowych: trening umiejętności społecznych;
- prowadzenie zajęć edukacyjno-rozwojowych dla dzieci objętych nauczaniem domowym;
- warsztaty;
- prowadzenie warsztatów psychoedukacyjnych dla seniorów, warsztatów psychoedukacyjnych dla opiekunów osób z niepełnosprawnością;
- działalność edukacyjną, wydawniczą i badawczą;
- współpracę z władzami samorządowymi, rządowymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie wymienionym w celach działania Fundacji.

Fundacja „Drzwi Otwarte” oferuje swoją pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem i rodzinom, zwłaszcza kobietom i dzieciom z problemem przemocy i osobom niepełnosprawnym. Prowadzi szkolenia w szeroko rozumianym zakresie pomocy społecznej, przeciwdziałania dyskryminacji, równości kobiet i mężczyzn.

Kontakt: ul. Orдона 26/1, 78-400 Szczecinek, tel. +48 534 907 730, e-mail: psychoterapia.szczecinek@gmail.com.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 9:00-18:00.

Strona internetowa: <http://www.psychoterapia-szczecinek.pl/>.

Stowarzyszenie „Wyprzedzić czas” w Bornem Sulinowie

Przedmiotem działalności Stowarzyszenia „Wyprzedzić czas” w Bornem Sulinowie jest:

- rozwijanie i propagowanie inicjatyw, postaw i działań sprzyjających niesieniu pomocy;

- inspirowanie wprowadzania różnorodnych form i stopni zorganizowanej pomocy członkom społeczności lokalnej w zaspakajaniu najistotniejszych potrzeb społecznych;
- budowanie sieci oparcia społecznego dla osób niepełnosprawnych i starszych;
- prowadzenie działalności opiekuńczej, edukacyjnej, kulturalnej, twórczej, krajoznawczo-turystycznej, rehabilitacyjnej i prozdrowotnej na rzecz środowiska lokalnego;
- rozwijanie idei integracji międzypokoleniowej w środowisku lokalnym.

Działalność stowarzyszenia oparta jest wyłącznie na pracy społecznej członków i wolontariuszy. Stowarzyszenie realizuje wszystkie zadania w partnerstwie z Domem Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie, korzystając z infrastruktury partnera.

Wybrane zadania publiczne realizowane przez Stowarzyszenie mające charakter akcyjny pozytywnie wpływają na dobrostan zdrowotny osób z zaburzeniami psychicznymi.

Kontakt: ul. Szpitalna 5, 78-449 Borne Sulinowo; tel. 94 37 338 80, 94 37 330 59; e-mail: stowarzyszenie@dpsborne.eu.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00.

Strona internetowa: <https://www.dps.dpsborne.eu/>.

Stowarzyszenie „Promyk Nadziei” w Bornem Sulinowie

Stowarzyszenie „Promyk Nadziei” w Bornem Sulinowie podejmuje inicjatywy na rzecz wspierania rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym ruchowo. Stowarzyszenie organizuje zajęcia rehabilitacyjne, które odbywają się w ramach statutowej działalności organizacji. Ponadto, „Promyk Nadziei” zapewnia swoim podopiecznym między innymi: rehabilitację ruchową; zajęcia terapeutyczno-edukacyjne; zajęcia logopedyczne; zajęcia psychoterapeutyczne; indywidualne i grupowe zajęcia socjoterapeutyczne; zajęcia ogólnorozwojowe, manualne i plastyczne oraz zajęcia muzyczne; wyjazdy na basen; spotkania informacyjne z rodzicami; wycieczki integracyjne, krajoznawcze i rekreacyjne.

Celem Stowarzyszenia jest ochrona życia, zdrowia i godności dzieci i młodzieży, w tym osób niepełnosprawnych, ich rodziców oraz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym jak również troska o środowisko ich życia i rozwoju, między innymi poprzez:

- otaczanie dzieci i młodzieży, w szczególności osób niepełnosprawnych bez względu na rodzaj niepełnosprawności efektywną pomocą i opieką, zmierzającą do tworzenia warunków wyrównywania ich szans życiowych, integracji społecznej, opieki zdrowotnej;
- tworzenie warunków dla wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, w szczególności osób niepełnosprawnych oraz aktywnego spędzania czasu wolnego;
- udzielanie pomocy dzieciom, młodzieży, osobom niepełnosprawnym, ich rodzicom oraz rodzinom zagrożonym społecznie poprzez rehabilitację zawodową i społeczną, zajęcia kulturalno-oświatowe, edukacyjne, sportowe i integracyjne;
- pomoc psychologiczną, doradczą i materialną dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- współpracę z władzami samorządowymi, instytucjami i innymi organizacjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży oraz osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- organizowanie spotkań i wydarzeń okolicznościowych, turnusów rehabilitacyjnych, wczasów rodzinnych, wycieczek krajoznawczych oraz innych form turystyki i aktywnego wypoczynku;

- inicjowanie i rozwijanie form integrowania dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością w środowisku ich zdrowych rówieśników;
- wyszukiwanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, z dzieckiem niepełnosprawnym, proponowanie współpracy oraz pomocy.

Powyższe działania wpływają na poprawę dobrostanu psychicznego uczestników inicjatyw podejmowanych przez „Promyk Nadziei”.

Stowarzyszenie realizuje również inicjatywy związane z ochroną zdrowia psychicznego poprzez:

- pomoc społeczną, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans dla tych osób;
- działania na rzecz osób niepełnosprawnych;
- działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;
- działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka.

Ponadto, Stowarzyszenie podejmowało w 2023 r. takie działania jak:

- integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym: w ramach zadania zleconego przez gminę Borne Sulinowo i dofinansowanego ze środków PFRON pn. „Promykowa integracja” zorganizowano dla grupy 40 osób rodzinny spływ kajakowy rzeką Piławą, wyjazd integracyjno-rekreacyjny w Góry Izerskie, do Świeradowa oraz obchody „Dnia Rodziny”;
- pomoc społeczna dla mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej (seniorzy, osoby przewlekle chore i niepełnosprawne, głównie w wieku do 75 roku życia): w ramach zadania zleconego przez Powiat Szczecinecki pn. „Leki z Mikołaja apteki” stowarzyszenie zakupiło i rozdysponowało według indywidualnego zapotrzebowania leki i środki opatrunkowe dla 30 osób, mieszkańców gmin Borne Sulinowo i Barwice; w tym celu stowarzyszenie „Promyk Nadziei” nawiązało współpracę z lokalnymi aptekami gdzie dokonywane były zakupy leków i środków opatrunkowych do kwoty 200,00 zł (dla każdej osoby) na koszt organizacji;
- integracja osób z niepełnosprawnościami poprzez inicjatywy kulturalne: realizacja zadania zleconego przez Powiat Szczecinecki polegającego na współorganizacji Małego Europejskiego Festiwalu Filmowego „Integracja Ty i Ja” w Szczecinku, w którym uczestniczyło ponad 320 osób.

Kontakt: Aleja Niepodległości 30A/3, 78-449 Borne Sulinowo, tel. +48 785 171 027, e-mail: promyknadziei@bornesulinowo.gawex.pl.

Godziny otwarcia: kontakt telefoniczny lub e-mail.

Strona internetowa: <https://www.promyk-nadziei.org/>.

Stowarzyszenie „ATUT” w Szczecinku

Stowarzyszenie „ATUT” działa na rzecz osób niepełnosprawnych (głównie z upośledzeniem umysłowym), ich rodziców i opiekunów oraz osób starszych i samotnych. Stowarzyszenie prowadzi WTZ dla 30 osób niepełnosprawnych i działa na rzecz szeroko

pojętej integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami, wpływając na poprawę ich dobrostanu psychicznego.

Organizacja podejmuje inicjatywy na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym chorych psychicznie poprzez:

- organizację i świadczenie usług opiekuńczych dla osób starszych w miejscu ich zamieszkania;
- organizację i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania;
- organizację imprez o charakterze kulturalnym, sportowym, integracyjnym z udziałem osób niepełnosprawnych;
- prowadzenie WTZ dla niepełnosprawnych dorosłych osób;
- realizację projektu usamodzielniania osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- prowadzenie akcji mających na celu kreowanie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych, niwelując bariery przed kontaktem z niepełnosprawnymi poprzez wystawy prac, kiermasze wyrobów, „otwarte drzwi placówki”, zajęcia z udziałem dzieci i młodzieży szkolnej.

Jedną ze stałych form pomocy i oparcia społecznego oferowanych przez Stowarzyszenie są specjalistyczne usługi opiekuńcze dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmują:

- uczenie i rozwijanie umiejętności samodzielnego życia poprzez: kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, umiejętność społecznego funkcjonowania, pomoc związaną z poradnictwem, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia oraz pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi;
- pielęgnację: pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych, uzgadnianie wizyt lekarskich i badań diagnostycznych, pomoc w wykupywaniu lub zamawianiu leków w aptece, monitorowanie przyjmowania leków oraz obserwowanie ewentualnych skutków ubocznych ich stosowania, pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia i placówek rehabilitacyjnych;
- pomoc mieszkaniową: przy organizacji drobnych remontów, adaptacji, naprawie, likwidacji barier architektonicznych; wnoszeniu opłat mieszkaniowych, kształtowaniu właściwych relacji z sąsiadami i gospodarzem domu.

Podstawą przyznania świadczenia w formie specjalistycznych usług opiekuńczych jest złożenie wniosku o pomoc do MOPS w Szczecinku. Ośrodek przyznając prawo do korzystania z usług, ustala ich okres i zakres, a także odpłatność, która uzależniona jest od dochodu na osobę w rodzinie.

Kontakt: ul. Połczyńska 2a, 78-400 Szczecinek, tel. 94 37 453 89, +48 600 404 974; e-mail: biuro@atut-szczecinek.org.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00.

Strona internetowa: <https://www.atut-szczecinek.org/>.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania klienta:

Kontakt: ul. Połczyńska 2a, 78-400 Szczecinek; tel. 94 374 53 89, +48 784 028 599; e-mail: biuro@atut-szczecinek.org.

Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godz. 7:30-15:30.

7. Źródła finansowania Programu

Lokalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030 dla Powiatu Szczecineckiego będzie finansowany z następujących źródeł:

- środki finansowe Powiatu Szczecineckiego;
- środki finansowe budżetu państwa;
- środki finansowe Narodowego Funduszu Zdrowia;
- środki finansowe „Szpitala w Szczecinku” Sp. z o. o. w Szczecinku;
- środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- środki finansowe własne realizatorów programu;
- środki finansowe własne organizacji pozarządowych.

8. Zasady aktualizacji Programu

Monitoring i ewaluacja zapisów *Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030* polega na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się w wyniku między innymi zmian w regulacjach prawnych czy też narastania poszczególnych dolegliwości w społeczeństwie związanych ze zdrowiem psychicznym. Ewaluacja jest z natury działalnością normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Proces ewaluacji posiada również charakter działalności instrumentalnej, ponieważ jego podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki zdrowotnej i społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji. Elementami efektywnego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

- 1) podmioty realizujące zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego (m. in. jednostki organizacyjne ochrony zdrowia, jednostki samorządu terytorialnego z terenu Powiatu Szczecineckiego, jednostki organizacyjne JST, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe);
- 2) Lokalny Zespół Koordynujący Opracowanie i Realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030 (jego członkowie).

Wymienione powyżej w punktach 1 i 2 podmioty mogą co roku w terminie do 31 marca składać propozycje aktualizacji i poszerzenia o nowe treści Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030. W celu zgłoszenia propozycji aktualizacji albo poszerzenia o nowe treści Lokalnego Programu należy przesłać we wspomnianym terminie formularz proponowanych zmian (stanowiący załącznik do Lokalnego Programu) na adres e-mail starostwo@powiat.szczecinek.pl. Przesłane propozycje aktualizacji treści lub poszerzenia o nowe treści Lokalnego Programu powinny być zredagowane w sposób komunikatywny wraz z podaniem źródeł w przypisach

bibliograficznych w sytuacjach tego wymagających. Projekt Lokalnego Programu z naniesionymi propozycjami zmian zostanie przesłany do członków Lokalnego Zespołu przy wykorzystaniu środka porozumiewania się na odległość³⁸. W dalszej kolejności, projekt Lokalnego Programu z wprowadzonymi zmianami zostanie przedstawiony Zarządowi Powiatu Szczecineckiego w celu zatwierdzenia projektu uchwały Rady Powiatu w Szczecinku dotyczącej zmiany uchwały Rady Powiatu w sprawie przyjęcia *Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030*. Następnie projekt zmiany uchwały zostanie poddany pod obrady Rady Powiatu w Szczecinku.

9. Podsumowanie

Celami głównymi *Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030* są:

- zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb;
- prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.

W realizację wymienionych powyżej celów wpisuje się *Lokalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030*, który zakłada realizację celów i zadań przypisanych samorządowi powiatu oraz jednostkom samorządu terytorialnego. Cele Lokalnego Programu są zgodne z celami głównymi Narodowego Programu. Lokalny Program zawiera informacje o funkcjonujących podmiotach opieki zdrowotnej, pomocy psychologicznej i polityki społecznej oraz wyznacza kierunki w jakich powinny zmierzać działania Powiatu Szczecineckiego i podmiotów funkcjonujących na jego obszarze na rzecz rozwoju psychiatrycznej opieki zdrowotnej, opieki psychologicznej oraz wsparcia dla osób z problemami zdrowia psychicznego. Lokalny Program opiera się na realnych możliwościach wykorzystania infrastruktury opieki zdrowotnej i społecznej na terenie Powiatu Szczecineckiego uwzględniając realizację poszczególnych celów szczegółowych i przypisanych do nich zadań w okresie programowania 2025-2030. Opracowanie zawiera jednocześnie przewodnik informujący o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Lokalny Program ma charakter otwarty, co implikuje możliwość jego aktualizacji i poszerzenia o nowe treści w zależności od obowiązującego stanu prawnego i potrzeb społecznych oraz możliwości finansowych samorządu Powiatu Szczecineckiego. *Lokalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030* koreluje z zapisami *Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie*

³⁸ Zgodnie z § 7 uchwały nr 163/2024 Zarządu Powiatu Szczecineckiego z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie powołania Lokalnego Zespołu Koordynującego Opracowanie i Realizację Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2024-2030, zmienionej uchwałą nr 331/2024 Zarządu Powiatu Szczecineckiego z dnia 5 grudnia 2024 r. w sprawie zmiany uchwały nr 163/2024 Zarządu Powiatu Szczecineckiego z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie powołania Lokalnego Zespołu Koordynującego Opracowanie i Realizację Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2024-2030.

Szczecineckim na lata 2024-2031³⁹ oraz Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Szczecineckim na lata 2021-2025⁴⁰.

---

³⁹ Uchwała nr LXXIII/541/2024 Rady Powiatu w Szczecinku z dnia 19 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Szczecineckim na lata 2024-2031”.

⁴⁰ Uchwała nr XXXVI/250/2021 Rady Powiatu w Szczecinku z dnia 23 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Szczecineckim na lata 2021-2025.

**Formularz proponowanych zmian do treści Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia
Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030**

Nazwa podmiotu składającego propozycje zmian: .....

Imię i nazwisko osoby reprezentującej podmiot składający propozycje zmian: .....

**Dane kontaktowe podmiotu składającego propozycje zmian (adres siedziby, adres e-mail,
nr telefonu, adres do e-Doręczeń):** .....

Treść proponowanych zmian: .....

.....
miejsowość, data

.....
podpis osoby reprezentującej
podmiot